

Haderslev

Miljøgodkendelse I/S Grubegård Hovslundvej 34 6100 Haderslev

Jf. § 16a i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.
(LBK nr. 520 af 01/05/2019)

Meddelt d. 9. oktober 2019
Sags nr.: 18/20692
Haderslev Kommune

Datablad

Kontaktoplysninger	
Ansøgers navn og adresse	I/S Grubegård Hovslundvej 34 6100 Haderslev Tlf.nr. 60 67 25 20 E-mail: grubegaard@grubegaard.dk
Ansøgers CVR-nr.	31692741
Ansøgers CHR	92484
Kontaktperson	Jacob Smidt
Ansøgers konsulent	Birgitte Madsen, SLF
Ejer	Hans Erik Smidt og Jacob Smidt
Ejendom	Grubegård
Ejendommens adresse	Hovslundvej 34, 6100 Haderslev
Ejendomsnummer	5100006163
Matr. Nr.	Matrikel: 7 og 22 – Hoptrup Ejerlav, Hoptrup
Tilsynsmyndighed	Haderslev Kommune
Journal nr.	18/20692
Ansøgnings-id	Skema-id nr. 205241 version 12

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund.....	5
2	Ikke-teknisk resume.....	6
3	Afgørelse	7
3.1	Afgørelse om § 16a stk. 2 miljøgodkendelse.....	7
3.2	Orientering og høring	8
4	Vilkår for husdyrbruget	12
4.1	Generelle vilkår.....	12
4.2	Vilkår vedrørende anlægget	12
5	Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	20
5.1	Generelt.....	20
5.2	Staldanlæg.....	20
5.3	Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav.....	22
5.4	Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	24
5.5	Produktionsareal.....	27
5.6	Husdyrgødning	29
5.7	Foderopbevaring.....	29
5.8	Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter	30
5.9	Lugt	32
5.10	Støjkluder og rystelser	34
5.11	Støv	35
5.12	Lys	36
5.13	Fluer og skadedyr	37
5.14	Transport, til- og frakørsler	37
5.15	Affald.....	39
5.16	Jord, grundvand, overfladevand	40
5.17	BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi.....	42
5.18	Uheld.....	45
5.19	Ophør.....	45
	Alternativer (for IE)	46
5.20	Miljøkonsekvensrapport.....	46
5.21	Egenkontrol	47
5.22	Miljøledelse.....	47
5.23	Samlet vurdering	47
6	Bilag	48
	Bilag 1: Lovgrundlag.....	48
	Bilag 2: Situationsplan.....	49
	Bilag 3: Produktionsarealer.....	51

Bilag 4: Afløbsplan.....	52
Bilag 5: Landskabsvurdering.....	53
Bilag 6: Naturvurdering.....	54
Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg.....	66
Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg.....	67
Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg.....	68
Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg.....	69
Bilag e – Kort over Natura 2000.....	70
Bilag f - Kort over Bilag IV forekomster ved anlæg	71
Bilag 7: Punktkilder.....	72
Bilag 8: Kapacitetsberegning	73
Bilag 9: Beregningsark gyllekøling.....	74
Bilag 10: Ansøgers BAT-redegørelse.....	75
Bilag 11: Nabo bemærkninger i forannonceringen.....	80
Bilag 12: Ansøgers Miljøkonsekvensrapport	83
Bilag 13: Videreførsel af vilkår om læhegn	84
Bilag 14: Miljøledelse	85

1 Baggrund

Udvidelse af husdyrbruget på ejendommen Hovslundvej 34, 6100 Haderslev. Der bygges en ny stald til svin i forlængelse af en eksisterende stald.

Hans Erik og Jacob Smidt, I/S Grubegård ansøger om § 16a miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven¹ for at kunne udvide svineproduktionen på ejendommen Hovslundvej 34, 6100 Haderslev.

Ansøgningen om § 16a miljøgodkendelse er indkommet den 27. juni 2018 med skemanr. 205241. De sidste supplerende oplysninger til ansøgningen er modtaget den 13. august 2019.

Husdyrbruget har i forvejen en eksisterende miljøgodkendelse af 27. maj 2014 og anmeldelsesafgørelse af 27. juni 2017 om skift i dyretype, der er udnyttet. Det tilladte dyrehold er derfor i nudriften 550 søer, 17.000 smågrise (7,2-30 kg), 3.700 slagtesvin (30-116 kg), 400 slagtesvin (30-107 kg) og 5.500 polte (30-70 kg).

Videreførelse af væsentlige vilkår: Fra § 12 godkendelsen af d. 27. maj 2014 videreføres vilkår om teltoverdækning af de to største gyllebeholdere i forlængelse af krav om anvendelse af Bedst Tilgængelige Teknik (BAT) og krav om etablering af 2-rækket læhegn nordøst for anlægget.

Der søges nu om udvidelse af produktionsarealet fra 4.780 m² til 5.720 m², en udvidelse på 940 m² svarende til 20 %. Der ansøges om søer med smågrise og slagtesvin og en ny stald med et bruttoareal 1336 m².

Eksisterende foderlade, eksisterende staldanlæg og driftsbygninger, inklusiv eksisterende maskinhus, samt fire eksisterende gyllebeholdere med et overfladeareal på 2.176 m² og opbevaringskapacitet til ca. 11.430 kubikmeter.

Ammoniakemissionen er på 7.091 kg NH₃-N årligt, hvorved miljøgodkendelsen skal være en § 16a stk. 2 og IE-husdyrbrug. Der er krav om et miljøledelsessystem, når et IE-husdyrbrug får en miljøgodkendelse efter § 16a.

Med den nye lovgivning fra 2017 ændres miljøgodkendelser og miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året (dyreenheder = DE) til at være baseret på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

¹ Bekendtgørelse nr. 1020 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. af 06/07/2018

2 Ikke-teknisk resume

Hans Erik Smidt og Jacob Smidt, I/S Grubegård ansøger om § 16a miljøgodkendelse efter husdyrbrugsloven² for at kunne udvide so-, smågrise- og svineproduktionen på ejendommen Hovslundvej 34, 6100 Haderslev.

Der bygges en ny stald på 1336 m² med et produktionsareal på 940 m² - og to nye fodersiloer - i form af en forlængelse på 52 m af en allerede eksisterende stald. Den ny stald er en del af et eksisterende staldanlæg bestående af 7 stalde, 4 gyllebeholdere, fodersiloer og øvrige driftsbygninger, samt beboelse på ejendommen.

Der etableres gyllekøling i de nyeste stalde for at begrænse lugtgener. Med gyllekølingen overholdes geneafstanden med hensyn til lugt til nabo. Med en samlet fordampning på 7.091 kg kvælstof årligt beregnes et forøget nedfald på maksimalt 1,2 kg kvælstof årligt på følsom natur, der vurderes at være uden betydning for naturen i nærheden af anlægget.

Der er Haderslev Kommunes vurdering at udvidelsen af stalden vil ikke påvirke landskabet nævneværdigt, da der er tale om en forlængelse af eksisterende stald i samme højde og bredde som det eksisterende anlæg. De nye fodersiloer vil kunne ses på stor afstand, men der står dog allerede et par mindre fodersiloer på anlægget (Hovslundvej nr. 34), der også kan ses i ca. 2 km afstand.

De generelle afstandskrav til vandløb og søer er overholdt og i denne godkendelse hos Haderslev Kommune er blandt andet transporter og anden påvirkning af det omgivne miljø blevet vurderet som værende acceptable.

² Bekendtgørelse nr. 1020 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. af 06/07/2018

3 Afgørelse

3.1 Afgørelse om § 16a stk. 2 miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Haderslev Kommune miljøgodkendelse efter § 16 a i husdyrbrugsloven til Hovslundvej 34, 6100 Haderslev ved Hans Erik og Jacob Smidt, I/S Grubegård, CVR 31692741, med de stillede vilkår.

Afgørelsen om miljøgodkendelsen omfatter 7 stalde:

- Stald 2 Drægtighed med 1183 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige, svarende til 69 % af bygningens i alt 1709 m² brutto.
- Stald 3 Farestald med 613 m² produktionsareal til diegivende søer i kassestier, svarende til 82 % af bygningens i alt 748 m² brutto.
- Stald 4 Smågrise med 988 m² produktionsareal til søer, diegivende og smågrise; 50-75 % fast gulv, svarende til 72 % af bygningens i alt 1365 m² brutto.
- Stald 5 Svin med 1316 m² produktionsareal til slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 75 % af bygningens i alt 1748 m² brutto.
- Stald 6 Svin med 420 m² produktionsareal til slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 76 % af bygningens i alt 550 m² brutto.
- Stald 7 Svin med 260 m² produktionsareal til slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 80 % af bygningens i alt 325 m² brutto.
- Stald 17 ny stald svin med 940 m² produktionsareal til slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 70 % af bygningens i alt 1336 m² brutto.
- 4 eksisterende gyllebeholdere med et overfladeareal på henholdsvis 111; 247; 866 og 952 m² og rumfang til ca. 347; 1083 og 2 x 5.000 kbm.

Situationsplan for ejendommen fremgår af bilag 2.

Miljøgodkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af kapitel 4.

I forbindelse med denne godkendelse, der er en udvidelse og samtidig en overgang til "stipladsmodellen", ophæves den tidligere § 12 miljøgodkendelse fra 27. maj 2014 og re-vurdering heraf.

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at vilkårene i kapitel 4, og de til enhver tid gældende regler på området overholdes, også selv om reglerne evt. skærpes i forhold til denne godkendelse (se bilag 1).

Ansvar for, at vilkårene overholdes, ligger hos den ansvarlige for driften af anlægget.

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition på naturområder og for lugt.
- Ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt.
- Ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV.
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Med denne godkendelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning, som for eksempel byggeloven (byggeri og nedrivning), miljøbeskyttelsesloven eller arbejdsmiljøloven, der skal søges separat.

Jævnfør §§ 39-40 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, skal en § 16 a miljøgodkendelse regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år, hvor retsbeskyttelsen udløber. Haderslev Kommune forventer at revurdere husdyrbruget igen i år 2027.

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 6 år efter meddelelsesdatoen dvs. senest den 9. oktober 2025. Hvis miljøgodkendelsen derefter ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Dato for miljøgodkendelsen: D. 9. oktober 2019

Martin Skovbo Hansen
Miljømedarbejder
Miljø, Haderslev Kommune

Journal nr.: 18/20692
Kvalitetssikring: Christel Banke

3.2 **Orientering og høring**

Forannoncering af ansøgningen

Ansøgningen blev offentliggjort på Haderslev Kommunes hjemmeside d. 22. maj 2019.

Der indkom bemærkninger til ansøgningen fra to af naboerne i henholdsvis Hovslundvej 28 og Hovslundvej 30 (bilag 11).

Bemærkningerne vedrører:

- Punkt 1: Støj fra omladningsplads. Etablering af en omladningsplads således støjgener i forbindelse med omladning af dyr på offentlig vej reduceres.
- Punkt 2: Støj, rystelser og fra gylletransport. Etablering af markvej således støj-, rystelser og støvgener i forbindelse med transport med gyllevogn ad grusvejen forbi nr. 28 undgås.
- Punkt 3: Støj og rystelse fra transport. Gener fra støj og rystelser i forbindelse med transport ad offentlig vej forbi Hovslundvej nr. 24-30.
- Punkt 4: Lys og beplantning. Etablering af læhegn, beplantning imod nord og nord-øst med henblik på at reducere gener i form af genskin og lys fra staldanlægget.
- Punkt 5: Ønsker udkast til miljøgodkendelse tilsendt.

Bemærkningerne er drøftet med ansøger jf. bilag 11.

Kommunens vurdering af nabobemærkninger:

- Transport er beskrevet og vurderet i 5.14. Transport m.v. på offentlig vej reguleres af vejlov/færdselslov, hvilket Miljø- og fødevarerklagenævnet har afgjort i flere sager, hvorfor der ikke er hjemmel i husdyrbrugloven til regulering heraf.
 - Der stilles dog vilkår om tidsrummene for transport m.v.

- Støj og støv er beskrevet og vurderet i afsnit 5.10 og 5.11. Støv og støj vurderes på grund af afstanden imellem anlæg og naboer ikke at medføre væsentlige gener.
- Beplantning er vurderet i afsnit 5.4 om landskab og 5.12 om lys. Genskin og lysindfald forventes løst, når vilkår (17) om 2-rækkede læhegn fra miljøgodkendelsen i 2014 nordøst for anlægget og imellem nabo i nr. 28 med egnstypiske planter vokser til.
 - Vilkåret om beplantning fastholdes i nærværende miljøgodkendelse.
- Omladningspladsens placering ses af oversigtskortet i bilag 2 og er beliggende på matrikel 38 Hoptrup Ejerlav, Hoptrup ejet af vognmand Henning Andersen, Hovslundvej 17, 6100 Haderslev. Der foreligger en privatretlig skriftlig aftale om dette og Haderslev Kommune har ikke mulighed for at stille vilkår.
- Udkast til miljøgodkendelse vil blive sendt til dem, som er kommet med bemærkninger.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkastet til miljøgodkendelse blev sendt i partshøring den 2. september 2019 med en frist på 30 dage til at indsende bemærkninger.

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, lodsejer til omladningspladsen for svin, andre berørte myndigheder, og nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 1375 meter, samt de som er kommet med bemærkninger eller har anmodet om orientering i sagen, jf. forvaltningsloven³.

Der indkom to bemærkninger til udkastet. Den ene fra beboeren i Hovslundvej 25, der tilslutter sig projektet. Den anden fra beboerne i Østergårds Mølle 6, Hoptrup, 6100 Haderslev med bemærkning om generel øget miljøbelastning og udvidelse af et i forvejen meget stort produktionsanlæg begrundet i øget nedfald af kvælstof, nedsivning af kvælstof til grundvand, belastning af åer, søer og vandløb, samt øget belastning af bioversiteten.

Det er Haderslev Kommunes vurdering at husdyrbruglovgivningen, som denne godkendelse er givet efter med de stillede vilkår, generelt regulerer miljøpåvirkningerne fra store husdyrbruganlæg og på en række opråder meget specifikt, eksempelvis med beregninger af øget nedfald på følsom natur og efterfølgende vurdering af betydningen for naturtilstanden.

Bemærkningerne har ikke ført til ændringer af projektet.

Klagevejledning og offentliggørelse

Miljøgodkendelsen af husdyrbruget Hovslundvej 34, 6100 Haderslev i henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive offentliggjort den 9. oktober 2019 på hjemmesiden Digital Miljø Administration, dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

En eventuel klage skal være modtaget inden klagefristens udløb onsdag d. 6. november 2019. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

³ Jf. § 19 i Forvaltningsloven. LBK nr. 433 af 22/04/2014

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus på hjemmesiden www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune, som har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Klager betaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 1., 6100 Haderslev eller teknikmiljoe@haderslev.dk. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage over miljøgodkendelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning (Husdyrbrugsloven). Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne godkendelse. Udnyttelsen af miljøgodkendelsen sker på eget ansvar, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesloven. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøgodkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 7⁴ er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Haderslev Kommune skal ifølge Databeskyttelsesloven⁵ gøre opmærksom på, at henvendelser og øvrige oplysninger i sagen bliver journaliseret hos kommunen.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- I/S Grubegård v/ Hans Erik og Jacob Smidt
e-mail: grubegaard@grubegaard.dk
- Hanne og Erik Henningsen, Hovslundvej 28, 6100 Haderslev
 - E-mail: erikhenningsen@me.com
- Noomi og Johannes Mortensen, Hovslundvej 30, 6100 Haderslev

⁴ Offentlighedsloven. Lov om offentlighed i forvaltningen - [LOV nr. 606 af 12/06/2013](#).

⁵ Databeskyttelsesloven - [LOV nr. 503 af 23/05/2018](#)

- E-mail johannes.mortensen.dk@gmail.com
- Henning Andersen, Hovslundvej 17, 6100 Haderslev.

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: SLF v/ Birgitte Madsen
e-mail: bm@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

4 Vilkår for husdyrbruget

Godkendelsen gives under forudsætning af, at produktionen opfylder følgende vilkår:

4.1 *Generelle vilkår*

1. Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter, der er knyttet til bygningerne på ejendommen Hovslundvej 34, 6100 Haderslev, jf. bilag 2 Situationsplan.
2. Det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at vilkårene overholdes.
Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem, der er ansvarlig for husdyrbrugets drift, skal meddeles til Haderslev Kommune.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen.

4.2 *Vilkår vedrørende anlægget*

Placering af ny stald og staldanlæg

4. Der kan etableres en ny stald (17) med et nyt produktionsareal til svin på 940 m² som vist på bilag 2.
5. Der kan etableres 2 nye fodersiloer som vist på bilag 2.
6. Husdyrbruget tillades til et produktionsareal til svin på maksimalt 5.720 m².
7. Der videreføres vilkår om at det levende nord-sydgående læhegn nordøst for de nye stalde skal suppleres af mindst to rækker levende hegn som angivet på kortet af egns-typiske løvfældende træer (bilag 13).

Produktionsareal

8. Husdyrbrugets produktionsareal, staldsystem og teknologi samt dyrearter og dyretyper skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

2 Drægtighed			
Kildehøjde: 6 m		Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 1709 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ			
(#76854) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat l...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udgør: 149 m ²
(#74713) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat l...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udgør: 895 m ²
(#74711) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat l...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udgør: 199 m ²
Samlet produktionsareal udgør		69.2 %	1183 m ²
Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			
3 Fare			
Kildehøjde: 6 m		Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 748 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ			
(#74716) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat l...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udgør: 613 m ²
Samlet produktionsareal udgør		82.0 %	613 m ²
Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			
4 Smågrise			
Kildehøjde: 6 m		Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 1365 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ			
(#74717) Søer, diegivende og Smågrise; 50-75 % fast gulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat l...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udgør: 988 m ²
Samlet produktionsareal udgør		72.4 %	988 m ²
Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			
5 Svin			
Kildehøjde: 6 m		Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 1748 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ			
(#74718) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat l...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udgør: 1316 m ²
Samlet produktionsareal udgør		75.3 %	1316 m ²
Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			
6 Svin			
Kildehøjde: 6 m		Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 550 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ			
(#74719) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat l...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 420 m ²
Samlet produktionsareal udgør		76.4 %	420 m ²

7 Svin		Kildehøjde: 6 m	Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 325 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer				Opret et produktionsareal
Kopier til drifter (#194756)	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv			Udger: 260 m ²
BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	
Samlet produktionsareal udgør		80.0 %		260 m ²

☐ Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift		17 NY STALD		Kildehøjde: 6 m	Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 1336 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer						Opret et produktionsareal
Kopier til drifter (#194759)	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv					Udger: 940 m ²
BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet			
Samlet produktionsareal udgør		70.4 %				940 m ²

Der skal ved tilsyn foreligge en tegning over staldene på brutto 7.781 m², hvor produktionsarealet på maksimalt 5.720 m² svarende til gennemsnitligt 74 % af staldene, er indtegnet. Angiv tydeligt placering af produktionsarealet i m² i forhold til f.eks. porte og vinduer.

- Der stilles vilkår om, at dokumentation af produktionsarealet i den ny stald "17 NY STALD" indsendes senest i forbindelse med byggesagsbehandlingen, og produktionsarealet må ikke overstige 940 m² svarende til de ansøgte 70,4 % af staldens bruttoareal.
- Vurderer kommunen – i forbindelse med tilsynet – at oplysningerne ikke er tilstrækkelige til at dokumentere størrelsen af produktionsarealet, kan det være nødvendigt at kræve produktionsarealerne opmålt.

Husdyrgødning

11. Husdyrbrugets husdyrgødningslagre skal overholde følgende maksimale overfladeareal:

GB1	Gødningstype: Flydende	BAT-forudsætning: Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	Overfladeareal: 866 m ²
Oversigt over miljøteknologi ? ⓘ			
Miljøteknologi			NH ₃ effekt: 50,0 %
Lager benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			
GB2	Gødningstype: Flydende	BAT-forudsætning: Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	Overfladeareal: 952 m ²
Oversigt over miljøteknologi ? ⓘ			
Miljøteknologi			NH ₃ effekt: 50,0 %
Lager benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			
GB3	Gødningstype: Flydende	BAT-forudsætning: Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	Overfladeareal: 247 m ²
Oversigt over miljøteknologi ? ⓘ			
Miljøteknologi			NH ₃ effekt: 50,0 %
Lager benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			
GB4	Gødningstype: Flydende	BAT-forudsætning: Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	Overfladeareal: 111 m ²
Oversigt over miljøteknologi ? ⓘ			
Miljøteknologi			NH ₃ effekt: 50,0 %
Lager benyttes ikke i ansøgt drift ⓘ			

12. Pumper og maskiner til transport af gylle (pumpning af gylle til gyllevogne) skal altid være under opsyn, når de er i brug. Herudover skal pumpeanlægget være udformet således, at uvedkommende ikke kan aktivere pumpen, hvorved der kan ske utilsigtet udpumpning af gylle.

Foderopbevaring

13. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Ammoniak - Natur

Der stilles ingen vilkår med hensyn til ammoniakfordampning og deposition på natur.

Lugt

14. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

15. Gyllekøling i vedvarende drift med minimum 6,8 % effekt overfor lugt skal anvendes i drægtigheds- (2), fare- (3), smågrise- (4), svin- (5) og Ny stald (17), i alt 5.040 m² produktionsareal.

16. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
17. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den daglige, månedlige og årlige køleydelse målt i KWh
18. Varmepumpen skal levere en køleydelse på mindst $8,8 \text{ W/m}^2$, altså en daglig effekt på 373 kWh ($8,8 \text{ W/m}^2 \times 1768 \text{ m}^2 \times 24 \text{ timer}$).
19. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
20. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift
21. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktions sikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen og kontrol af kølekredsens ydelse.
22. Enhver form for driftsstop skal udbedres hurtigst muligt og skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end én arbejdsuge.
23. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereportager, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
24. Bedriften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener hos naboer.
25. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Handlingsplanen skal accepteres af kommunen og derefter gennemføres.

Støj og støv

26. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A):

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Lørdag kl. 14 – 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 – 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 – 07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer på ejendommens bygningsparcel, dog ikke støj fra f.eks. markdriften.

27. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.
28. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår støvgener, der vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, der minimerer generne.
29. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Lys

30. Udendørs belysning og lys fra stalde skal afskærmes, således at der ikke kan opstå væsentlige lysgener for omkringboende. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune

Fluer og skadedyr

31. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

32. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v

33. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne kan ses her: <http://www.dpil.dk/>

Transport

34. Transport til og omladning af dyr på omladningspladsen kan ske 1-2 gange om ugen og i en varighed af 1-1½ t imellem kl. 7 og 19.

35. Levering af avlssdyr syd for stald 5 kan foregå 1 gang om ugen af 1 times varighed imellem kl. 6 -7.

Affald

36. Døde dyr skal opbevares overdækket, i skygge og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag på pladsen som vist på oversigtskortet i bilag 2. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Spildevand

37. Al vask af maskiner, redskaber, foderanlæg, m.v. skal foregå på en støbt, fast plads såfremt vaskevandet kan indeholde husdyrgødning, foderrester og lignende, og bortledning af spildevandet skal ske til en opsamlingsbeholder

38. Arealer, hvor der sker tømning gylle til/fra gyllebeholder, skal befæstes med afløb til opsamlingsbeholder. Ved befæstet areal forstås et areal, der er befæstet med et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, der kan modstå påvirkningerne fra køretøjer og vogne ved fyldning og tømning.

Befæstet areal kan undlades, hvis der anvendes traktor med påmonteret pumpeudstyr og returløb.

39. Udleveringsramper skal konstrueres med tætte sider, der forhindrer, at der trækker gylle eller vaskevand ud i det omliggende areal. Der skal etableres afløb, der fører til opsamling i gyllekanalerne

Olietanke

40. Tanke til opbevaring af olie/diesel skal være placeret på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, overfladevand eller grundvand, og således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.

41. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

42. Tanke skal være sikret mod påkørsel.

BAT – Bedste tilgængelige teknik

43. Der skal anvendes en BAT-teknologi i form af teltoverdækning af de to største gylletanke GB1 og GB 2 med 50 % effekt overfor ammoniakfordampningen og disse tidligere stillede vilkår skal fastholdes (Er videreført fra § 12 godkendelsen 2014).

Uheld

44. Beredskabsplan. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, der fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, som arbejder på bedriften.
45. Beredskabsplanen skal revideres en gang årligt og påføres dato for revision.

Ophør

46. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune. Husdyrbruget skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.
47. Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, medicinaffald, døde dyr, spildevand, foder m.v. efter gældende regler. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens Regulativet for erhvervsaffald

Egenkontrol

48. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til relevant dokumentation for overholdelse af vilkårene. Det kan fx være i form af opgørelse af produktionsarealet, overfladeareal af gødningsopbevaringsanlæg og logbog for drift og vedligehold af staldsystemer.
49. Der skal føres en logbog for gyllebeholder med teltoverdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

5 Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i miljøgodkendelsen. Beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen og ved supplerende oplysninger fra ansøger.

Kommunens vurderinger foretages på baggrund af Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

5.1 *Generelt*

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Hovslundvej 34, 6100 Haderslev.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Hans Erik og Jacob Smidt, som er ansvarlige for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

5.2 *Staldanlæg*

Ansøgers beskrivelse:

Ejendommen, der er en opformeringsbesætning, ligger i kuperet landskab i landzone sydvest for Hoptrup.

Det ansøgte projekt omhandler forlængelse af en svinestald med ca. 50 m og opstilling af to fodersiloer. Den ekstra plads i staldene skal give bedre plads til afprøvning af dyr, se bilag 2.

Haderslev Kommunes vurdering

Ansøgt drift samt nudriften og 8-årsdriften:

Den tilladte nudrift er en anmeldelse af d. 27. maj 2014 af skift i dyretype til 550 årssøer, 17.000 smågrise (7,2-30 kg), 3.700 slagtesvin (30-116 kg), 400 slagtesvin (30-107 kg) og 5.500 polte (30-70 kg), svarende til 185,56 DE beregnet efter de daværende regler på grundlag af en § 12 miljøgodkendelse af d. 27. maj 2014 med tilladelse til at opføre endnu en ny gyllebeholder på 5.000 m³ og 3 nye fodersiloer.

8-års driften i år 2011 var 505 årssøer, 14.500 smågrise (7,2-30 kg), 1.000 slagtesvin (30-102 kg) og 1.700 polte (30-65 kg) på grundlag af en § 11 miljøgodkendelse af d. 25. august 2008 med tilladelse til at opføre en gyllebeholder på 5.000 m³.

Miljøgodkendelsen omfatter 7 stalde:

- Stald 2 Drægtighed med 1183 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige, svarende til 69 % af bygningens i alt 1709 m² brutto.
- Stald 3 Farestald med 613 m² produktionsareal til diegivende søer i kassestier, svarende til 82 % af bygningens i alt 748 m² brutto.
- Stald 4 til søer, diegivende og smågrise; 50-75 % fast gulv med 988 m² produktionsareal, svarende til 72 % af bygningens i alt 1365 m² brutto.
- Stald 5 Svin med 1316 m² produktionsareal til slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 75 % af bygningens i alt 1748 m² brutto.
- Stald 6 Svin med 420 m² produktionsareal til slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 76 % af bygningens i alt 550 m² brutto.
- Stald 7 Svin med 260 m² produktionsareal til slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 80 % af bygningens i alt 325 m² brutto.
- Stald 17 ny stald svin med 940 m² produktionsareal til slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, svarende til 70 % af bygningens i alt 1336 m² brutto.
- 4 eksisterende gyllebeholdere med et overfladeareal på henholdsvis 111; 247; 866 og 952 m² og rumfang til ca. 347; 1083 og 2 x 5.000 kbm.
- Eksisterende maskinhus og andre anlægsbygninger som det fremgår af situationsplan for ejendommen af bilag 2.

Der er ansøgt om søer med smågrise og slagtesvin.

Der stilles vilkår om, at dyretype, staldsystemer og placering, samt størrelse af det nye staldanlæg "17 ny stald" skal være som ansøgt.

5.3 Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse:

Ejendommen ligger i kuperet landskab i landzone sydvest for Hoptrup. På grund af det kuperede terræn ligger ejendommen forholdsvis skjult i landskabet.

Tabel 1: Faste afstandskrav i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen (målt fra ny stald):

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	280 m	Mod S	50 m
Naboskel	47 m	Mod N	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	170 m	Mod NØ	15 m
Samlet bebyggelse i landzone	1 km	Mod Ø	779 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	1,15 km	Mod NØ	1010 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 1,1 km		1010 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	> 1,1 km		779 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	1,7 km	Vandværk i Hoptrup	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	200 m	Mod V	25 m
Vandløb - åbent	20 m	Mod SV	15/100 m
Sø	350 m	Mod SV	15/100 m
Offentlig vej	166 m	Mod Ø	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen ligger i landzone. Husdyrbrugets anlæg er beliggende sydvest for Hoptrup.

Der etableres to nye fodersiloer og en ny svinestald med et bruttoareal på 1336 m² i forlængelse af en eksisterende stald.

Afstandskrav i henhold til §§ 6 og 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
De fastsatte afstandskrav i §§ 6 og 8 gælder for både etableringer og udvidelser.
Der udvides i en ny stald med 940 m² yderligere produktionsareal.

Ejendommen er beliggende i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Afstanden til disse områder er desuden større end kravet på mindst 50 m.

Nærmeste byzone og fremtidig byzone er den sydlige del af Hoptrup ca. 980 m nordøst for anlægget.

Nærmeste sommerhusområder er Diernæs Strand ca. 3,7 km sydøst for anlægget.

Der er ingen områder i nærheden af anlægget, der er udlagt med lokalplan i landzone.

Nærmeste nabobeboelse er Hovslundvej 28 beliggende 245 m nord for anlægget, og Hovslundvej 30, der er registreret som landbrug beliggende 143 m fra anlægget.

Afstandskravet på 50 m overholdes og de generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

De fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8 til nedenstående områder og installationer gælder ligeledes for etableringer og udvidelser.

Tabel 2: Afstandskrav

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	12* m	Stald 6
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ca. 1,5 km til Hoptrup Vandværk	Staldanlæg
Vandløb (herunder dræn) søer	15 m	90 m og 145 m sø imod Ø	Ny stald 17 og Gylletankene GB1 og GB2
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	15 m til Hovslundvej	Gylletankene GB1 og GB2
Naboskel	30 m	120 m	Staldanlæg
Beboelse samme ejendom	15 m	6** m	Stald 6
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>>25 m	Der forefindes ingen levnedsvirksomhed indenfor 25 m.

**) eksisterende bygninger.

Der er to vandforsyninger på anlægget (Boring DGU nr. 151.424*), der anvendes til husholdning - 2.000 m³ Hovslundvej 34 og Boring DGU nr. 151.1590 bruges i stalden - 10.000 m³ Hovslund 36.

Nærmeste almene vandforsyningsanlæg er vandværket i Hoptrup i en afstand af ca. 1½ km. Med hensyn til boringen ved stuehuset, er der tale om allerede eksisterende stald 6 og

beboelse. Med hensyn til afstandskravet til beboelse er der også tale om allerede eksisterende stald og stuehus.

De generelle afstandskrav i § 8 er overholdt; Dog bortset fra kravet til beboelse, men der er tale om eksisterende bygninger.

Det vurderes desuden, at udvidelsen ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor skovbyggelinjen eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger.

5.4 **Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold**

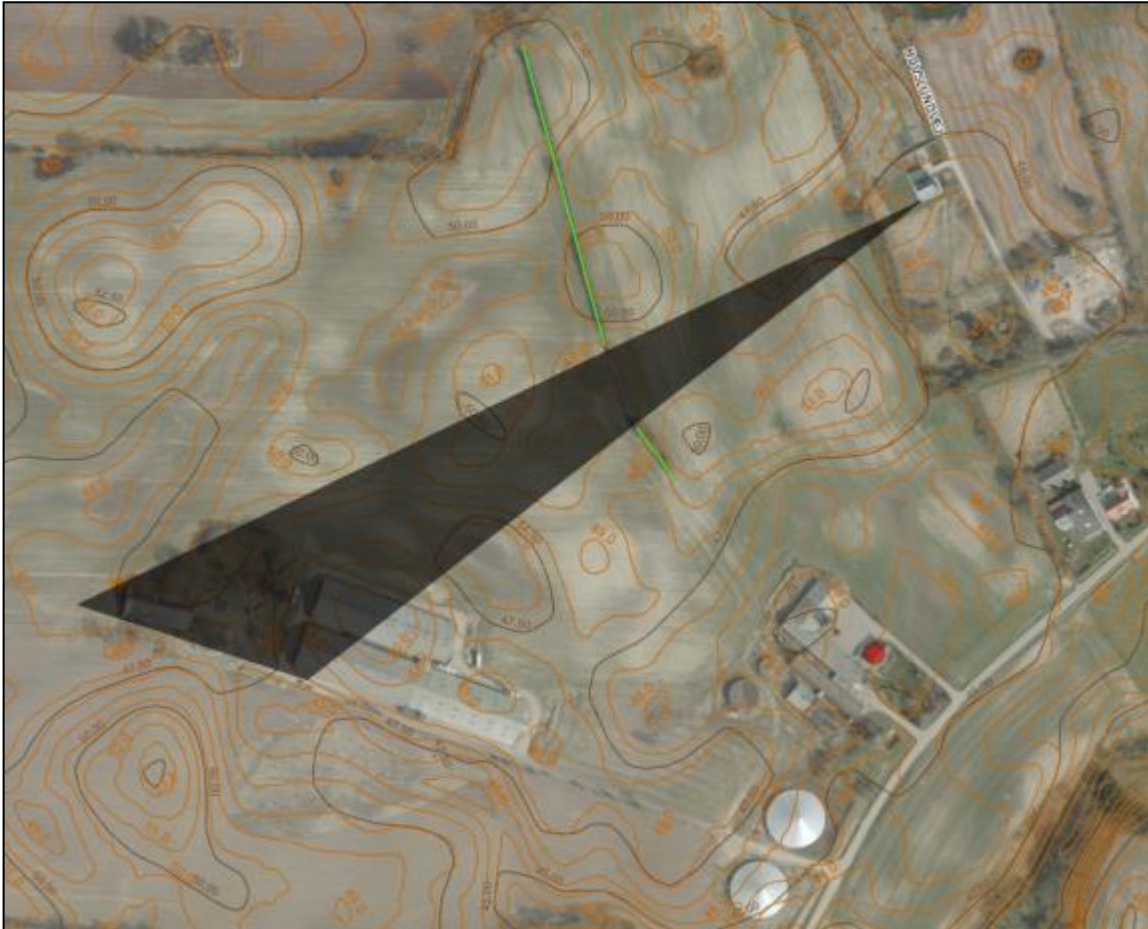
Ansøgers beskrivelse:

Der bygges en forlængelse på ca. 50 m på den eksisterende svinestald.

Den nye stald er placeret i forlængelse af den eksisterende svinestald i østlig retning, så det visuelle udtryk fra vejen (Hovslundvej) vurderes at være stort set uændret, idet gavleenden blot rykker tættere på vejen. I øvrigt ligger der to gyllebeholdere mellem den nye stald og Hovslundvej.

Nabo fra syd vurderes ikke at kunne se den nye bygning på grund af beplantning. Naboen mod nordøst (Hovslundvej 30) vurderes ikke at kunne se den nye bygning, idet deres egne driftsbygninger ligger mellem deres stuehus og Hovslundvej 34. Naboen mod nord (Hovslundvej 28) har udsyn mod sydvest over markerne i retning af de større/nyere stalde på Hovslundvej 34. Denne nabo vurderes at ikke kunne se den nye stald på grund af beplantning samt på grund af terrænet. Nedenstående kort viser med en mørk skygge det område, som naboen på Hovslundvej 28 menes at kunne se.

Kort: Indblik (mørk skygge) fra nabo mod nord samt placering af højdekurver (orange farve) og eksisterende beplantning (grøn farve)

For at indpasse stalden bedst muligt i landskabet bliver den opført i samme afdæmpede grå nuancer som de eksisterende stalde. De nye fodersiloer er placeret i tilknytning til andre bygninger og har samme højde som de eksisterende siloer.

Ved at indpasse det nye byggeri på denne måde minimeres uheldige landskabsoplevelser ved byggeriet.

Ansøger har tidligere forsøgt at etablere mere læhegn i forlængelse af det eksisterende læhegn (de grønne streger) nord/nordøst for de større stalde. Området her ligger dog i en våd lavning, hvor det er svært at etablere beplantning. Det er særligt vanskeligt at få beplantningen til at opnå en højde og bredde, hvor det har en afskærmende effekt i de mørke vintermåneder, hvor der ikke er blade på træerne.

Ejendommen ligger indenfor udpegningerne "bevaringsværdige landskaber" samt "økologiske forbindelser". Den nye bygning vurderes dog at være erhvervsmæssigt nødvendig for driften og den etableres i tilknytning til de eksisterende bygninger og i samme farve og stil som de eksisterende bygninger. Herved vurderes det at der taget hensyn til landskabet.

Afstand til andre natur- og landskabselementer:

- Natura 2000: ca. 4 km mod N
- Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: > 1 km
- Fortidsmindelinje / Kulturhistoriske arealer: > 1 km

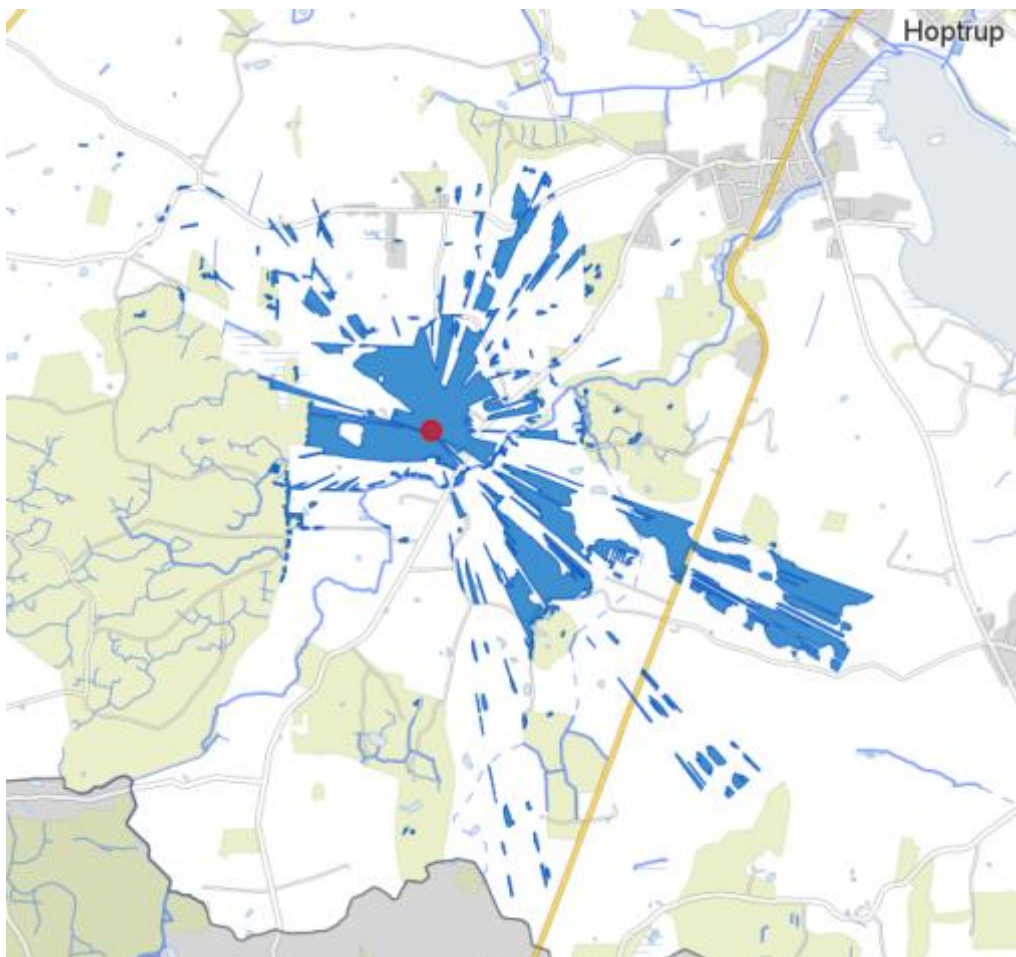

Haderslev

- Skovrejsningsområder: > 1 km
- Kystnærhedszonen: > 1 km
- Fredede områder: > 1 km
- Klitfredningslinje: > 1 km
- Skovbyggelinje: 80 m Ø
- Sø- og åbeskyttelseslinje: > 1 km
- Kirkebyggelinje: > 1 km
- Beskyttede sten- og jorddiger: 120 m

Haderslev Kommunes vurdering

Der bygges ny stald i form af en forlængelse på ca. 52 m af det eksisterende staldanlæg. Ejendommen ligger i landzone. Ejendommen ligger indenfor kommuneplanens (KP17) udpegede Bevaringsværdige landskaber (KP17).

Figur 1: Synlighed af anlægget i en radius af ca. 2 km.

Der er Haderslev Kommunes vurdering at udvidelsen af stalden vil ikke påvirke landskabet nævneværdigt, da der er tale om en forlængelse af eksisterende stald i samme højde og bredde. De nye fodersiloer vil kunne ses på stor afstand, men der står dog allerede et par mindre fodersiloer på nr. 32, som også kan ses (bilag 5).

Vilkår om etablering af to-rækket levende nord-sydgående læhegn af egnstypiske løvfældende træer nordøst for anlægget videreførers fra tidligere godkendelse for at skærme nærmeste naboer for indkig til og genskin fra anlægsbygninger (bilag 13).

5.5 Produktionsareal

Ansøgers beskrivelse:

Tabel 3: Dyretyper og produktionsarealer

2 Drægtighed				Kildehøjde: 6 m	Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 1709 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer						
(#76854) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udger: 149 m ²		
(#74713) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udger: 835 m ²		
(#74711) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udger: 199 m ²		
Samlet produktionsareal udgør		69.2 %				1183 m ²
☐ Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift						
3 Fare				Kildehøjde: 6 m	Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 748 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer						
(#74716) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udger: 613 m ²		
Samlet produktionsareal udgør		82.0 %				613 m ²
4 Smågrise				Kildehøjde: 6 m	Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 1365 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer						
(#74717) Søer, diegivende og Smågrise; 50-75 % fast gulv	BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udger: 988 m ²		
Samlet produktionsareal udgør		72.4 %				988 m ²
5 Svin				Kildehøjde: 6 m	Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 1748 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer						
(#74718) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Oprettet	Udger: 1316 m ²		
Samlet produktionsareal udgør		75.3 %				1316 m ²
6 Svin				Kildehøjde: 6 m	Ventilation: Mekanisk ventilation	Størrelse: 550 m ²
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer						
(#74719) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udger: 420 m ²		
Samlet produktionsareal udgør		76.4 %				420 m ²

7 Svin Kildehøjde: 6 m Ventilation: Mekanisk ventilation Størrelse: 325 m²

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? i

{#74720} Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat L... Antal måneder på græs: 0 Miljøteknologi: Ingen	Udgår: 260 m ²
Samlet produktionsareal udgør	80.0 % 260 m ²

Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift i

17 NY STALD Kildehøjde: 6 m Ventilation: Mekanisk ventilation Størrelse: 1336 m²

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? i

{#74721} Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit Antal måneder på græs: 0 Miljøteknologi: Oprettet	Udgår: 940 m ²
Samlet produktionsareal udgør	70.4 % 940 m ²

Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift i

7 Udtages Kildehøjde: 6 m Ventilation: Mekanisk ventilation Størrelse: 185 m²

For at gøre tilladelsen mere fleksibel er der ansøgt drift i klimastalden ansøgt om "flex-gruppe", således at der i denne stald kan vælges imellem at fortsætte med smågrise eller ændre stalden til farestald (kassestier med delvis spaltegulv)). I praksis vil det betyde ændring af inventar men ikke ændring af gulv og gyllekanaler.

Haderslev Kommunes vurdering

Miljøgodkendelsen er givet på grundlag af ansøgningens oplysninger.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Da der kan flyttes rundt på produktionsarealet i stalden, så længe det samlede produktionsareal i m² ikke overstiger det samlede produktionsareal i % i stalden (bilag 3). Der stilles vilkår om, at der ved tilsyn skal foreligge en tegning over stalden, hvorpå det aktuelle produktionsareal er indtegnet.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

Der stilles vilkår om at dokumentation af produktionsarealet i den ny stald "17 NY STALD" indsendes senest i forbindelse med byggesagsbehandlingen og produktionsarealet må ikke overstige 940 m² svarende til de ansøgte 70,4 % af staldens bruttoareal.

Tegningen kan indgå i Haderslev Kommunes miljøtilsyn med ejendommen.

5.6 Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere. Der er 4 gyllebeholdere på ejendommen, som det ses af tabellen nedenfor.

Tabel 4: Opbevaringslagre til husdyrgødning

<i>Gyllebeholder</i>	<i>Opførelsesår</i>	<i>Kapacitet (m³)</i>	<i>Overfladeareal (m²)</i>	<i>NH₃-effekt</i>
<i>GB1</i>	<i>2009</i>	<i>5.000</i>	<i>866</i>	<i>50 % (overdækket)</i>
<i>GB2</i>	<i>2017</i>	<i>5.000</i>	<i>952</i>	<i>50 %, (overdækket)</i>
<i>GB3</i>	<i>1992</i>	<i>1.083</i>	<i>247</i>	<i>Ingen indregnet, (flydelag)</i>
<i>GB4</i>	<i>1987</i>	<i>347</i>	<i>111</i>	<i>50 % (overdækket)</i>
<i>I alt</i>		<i>11.430</i>		

Der sker ikke ændringer i opbevaringsanlæggene med det ansøgte projekt. GB2 var dog ikke opført for 8 år siden, og er derfor ikke medregnet i 8-års driften

Ansøgers beregning af opbevaringskapaciteten fremgår af bilag 8.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Der produceres ca. 903 m³ gylle om måneden, og der er en samlet opbevaringskapacitet i gyllebeholderne på godt 11.000 m³. Det vil sige, at der er kapacitet til opbevaring i 12,7 måneder. Haderslev kommune vurderer derfor, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen.

Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11.

5.7 Foderopbevaring

Ansøgers beskrivelse

Der opstilles to fodersiloer nord for stald 5. De er magen til de eksisterende fodersiloer – det vil sige, at de er hvide, og de er 11 m høje.

Haderslev Kommunes vurdering

Det er vurderingen at fodersiloerne er erhvervsmæssigt nødvendige og i øvrigt ikke medfører landskabsmæssige- eller miljømæssige påvirkninger.

5.8 **Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter**

Ansøgers beskrivelse

Det ansøgte projekt medfører, at ejendommens samlede ammoniakemission stiger:

- Emission i 8 års drift = 4.006 kg NH₃-N/år
- Emission i nudrift = 5.868kg NH₃-N/år
- Emission i ansøgt drift = 7.091 kg NH₃-N/år

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1 natur er Høtkær Skov, der ligger ca. 4 km nord for anlægget. Totaldepositionen fra anlægget på naturområdet er 0 kg N/ha. Dermed er depositionskravet på 0,7/0,4/0,2 kg N pr. ha pr. år overholdt – uanset eventuel kumulation med andre husdyrbrug.

Kategori 2-natur

Nærmeste kat. 2 natur er et overdrev, der ligger ca. 2,6 km øst for anlægget (se Tabel 5). Der afsættes 0,1 kg N pr. ha, hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

Kategori 3-natur

Hvad angår kategori 3 natur omkring ejendommen, så belastes disse med en merdeposition på under 1 kg. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Et skovområde mod øst belastes med en merdeposition på 1,2 kg og en totaldeposition på 3,7 kg. Af miljøgodkendelsen fra 2014 fremgår at baggrundsbelastningen er 16,1 kg og at tålegrænsen er 10-20 kg. Der vurderes på denne baggrund at merbelastningen 1,2 kg ikke vil skade skoven.

Tabel 5. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter.

Nr.	Naturområdes placering i forhold til nærmeste staldanlæg	Kategori natur	Merdeposition (kg N/ha/år)		Totaldeposition (kg N/ha/år)
			Ansøgt*	8 år [□]	Ansøgt
1	Høtkær Skov N	1	0,0	0,0	0,0
2	Højmosse V	2	0,0	0,0	0,0
3	Overdrev V	2	0,0	0,0	0,1
4	Overdrev Ø	2	0,0	0,1	0,1
5	Skov V	3	0,3	0,7	1,7
6	Skov Ø	3	0,4	1,2	3,7

7	Mose V	3	0,2	0,5	1,1
---	--------	---	-----	-----	-----

- * Ansøgt: Ændringen fra ansøgt til den tilladte produktion i nudrift.
- 8 år: Ændringen fra ansøgt til den tilladte produktion for 8 år siden

Markering af nærmeste naturområder omkring ejendommen, hvor der er beregnet ammoniakdeposition til (jf. tabel 5)

Haderslev Kommunes vurdering

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I bilag 6 har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af ejendommen kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3, samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Hovslundvej 34.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

5.9 Lugt

Ansøgers beskrivelse

Tabel 6: Resultater af beregningen af lugt til naboer:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hovslundvej 28	0	NY	391,8	391,8	392,6	Ja
 Hovslundvej 44	0	NY	391,8	313,5	347,2	Ja
 Skovby	0	NY	778,5	778,5	2733,5	Ja
 Hoptrup S Hovslundvej	0	NY	1009	1009	1139,1	Ja

Projektet medfører at lugten fra ejendommen stiger med knap 14 % i ansøgt drift (117.910 OU) sammenlignet med nudrift (101.787 OU). Som det fremgår af afsnit 3.6, så overholder projektet lovens krav i forhold til lugtgener i forhold til beboelser, samlet bebyggelse og byzone.

For at minimere lugt holdes ejendommen ryddelig, med fjernelse af gødning og foderrester. Herudover anvendes gyllekøling som virkemiddel for at reducere lugt. Det vurderes ikke at lugt i sig selv er sundhedsskadeligt.

Beregningerne i miljøansøgningen viser at lugtgenekriteriet er overholdt.). Nærmeste naboer (uden landbrugspligt) er Hovslundvej 28 og Hovslundvej 44. Nærmeste samlede bebyggelse er ved Skovby. Nærmeste byzone er ved Hoptrup S.

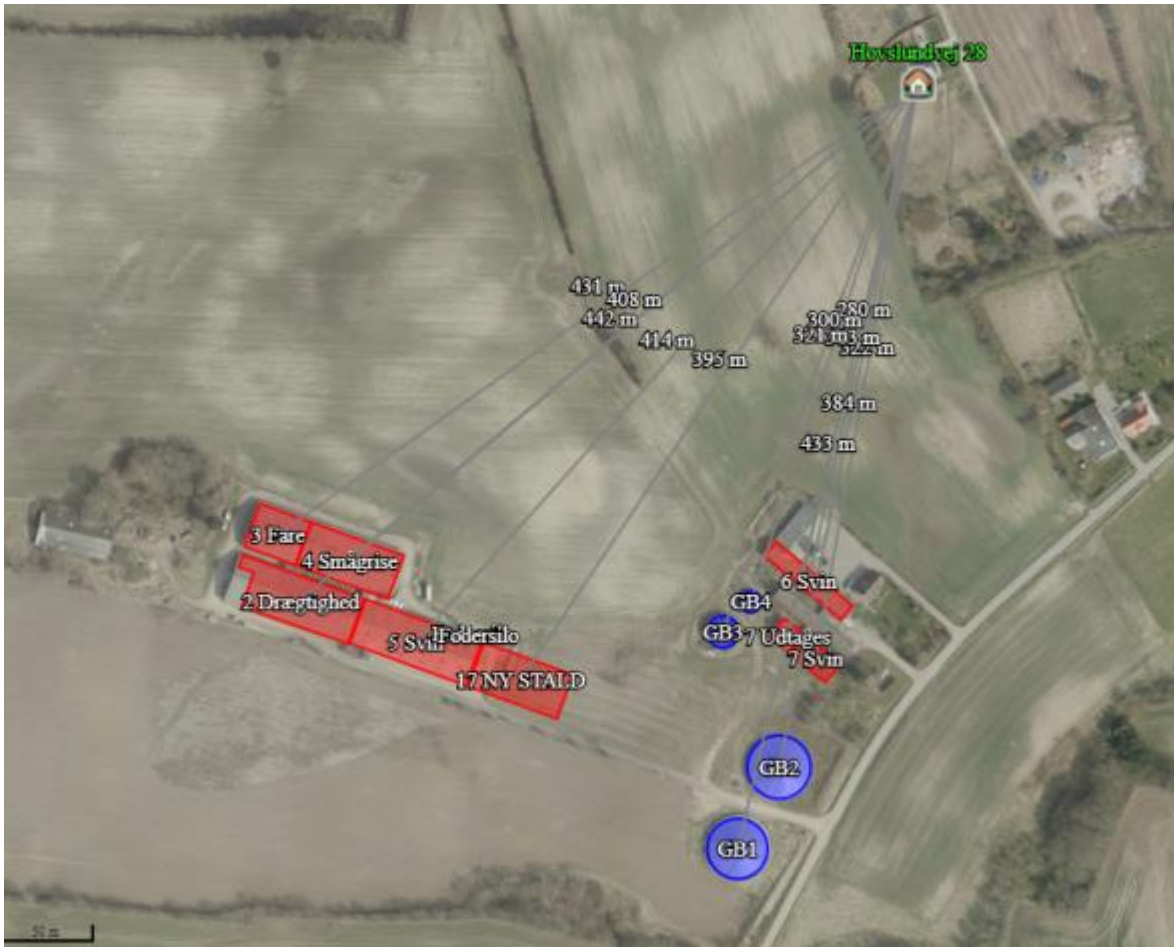
Haderslev Kommunes vurdering

Lugten fra staldene er på baggrund af ansøgningen beregnet til i alt 117.910 OU/s.

I ansøgningsystemet er beregnet en geneafstand for de 3 beboelsestyper: byzone, enkeltbeboelse og samlet bebyggelse i landzone. Geneafstanden er den minimumsafstand, der skal være fra et staldanlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

I tabel 6 ses de beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand fra produktionen til de 3 beboelsestyper.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt ses nedenfor.

Figur 3: Afstande fra stalde til nabo i Hovslundvej 28.

Geneafstanden til nærmeste beboelse Hovslundvej 28 beregnes til 391,8 m og den fysiske vægtede gennemsnitsafstand fra staldene beregnes til 392,6 m.

Geneafstanden til nærmeste beboelse i samlet bebyggelse i landzone i Skovby beregnes til knapt 779 m og den fysiske afstand fra anlægget er mere end 2,7 km.

Geneafstanden til byzone i Hoptrup beregnes til godt 1 km og den fysiske afstand fra anlægget er også her større end 1,1 km.

Med anvendelsen af gyllekøling med 6,8 % effekt overfor lugt er genekriterier for lugt overholdt, idet den fysiske vægtede gennemsnitsafstand fra staldene er længere end den beregnede geneafstand for lugt.

Anvendelsen af gyllekøling med minimum 6,8 % effekt overfor lugt stilles som vilkår, sammen med dokumentation for køleeffekt og automatisk datalogning som dokumentation for den daglige drift, samt til servicering og afrapportering udarbejdet af en godkendt montør m.v.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

5.10 Støjklider og rystelser

Ansøgers beskrivelse

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter som kan medføre støj. Nedenfor er beskrevet de mest relevante støjklider for den aktuelle ejendom.

Tabel 7: Tabel over støjklider

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På samtlige stalde	Døgnet rundt
Mobil kompressor til forefaldende opgaver	Maskinhus (16)	Kun tændt efter behov (anvendes til dæktryk mv)
Kornvalse	Ingen	Ingen
Korntørring	Ingen	Ingen
Levering af foder	Siloer ved bygning 16	Månedligt 15 min. Kl 8-9
	Siloer ved bygning 7	Hver 14. dag 30 min kl. 8-9
	Siloer ved bygning 2 og 5	Gennemsnitligt 2 x ugentligt 1½ time kl. 7-9
Foderanlæg/udfodring (kompressor kører)	Østlig ende af stald 2 samt i mellembygning mellem stald 2 og 4	Kører flere gange dagligt. Står indendørs og vurderes ikke at kunne høres uden for stalddene
Pumpe gylle	Nord for stald 5	To gange ugentligt 1½ time kl 8-16
	Ved vaskeplads (to pumper)	To gange ugentligt hver 15 min kl 8-16
Levering af dyr til slagt	Omlæsseplads pt mod nordøst	1-2 gange om ugen 1-1½ time kl 7-19
Levering af avlsdyr	Udlevering syd for stald 5	Ugentligt 1 time kl 6-7

De væsentligste støjklider på ejendommen vurderes at være transport af foder, husdyrgødning og dyr. På bilag 7 ses hvor transporterne foregår. Levering af foder sker både ved de nyere og de ældre stalde – dog hyppigst ved de nyere stalde. Levering af foder tilstræbes at ske inden for normal arbejdstid og ved hensynsfuld kørsel. Ved de nye stalde leveres så meget af foderet som muligt ved den vestlige gavl af stald 2, inden resten af foderet leveres ved fodersiloerne nord for stald 5. Herved reduceres støjgener for naboer mod nord/nordøst.

Kørsel med gylle sker i koncentrerede perioder forår og efterår. Halvdelen af udbringningsarealerne ligger nord for ejendommen og halvdelen ligger syd for ejendommen. Nogle af arealerne ligger tæt omkring ejendommen og kan tilgås uden kørsel på offentlige veje. Nogle arealer ligger nord/nordøst for ejendommen og tilgås via en del af Hovslundvej som

er grusvej og som går tæt forbi beboelserne på Hovslundvej 24 og 28. Dette kan medføre gener i form af støv og støj.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Det forventes, at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende beboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

Der stilles vilkår til tidsrum for omladning og levering af dyr til slagtning på omladningspladsen og udlevering af avlsdyr syd for stald 5, som det fremgår af tabel 7 ovenfor.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Der er i ansøgningen ikke oplyst, at der er udendørs kompressorer eller andre forhold på ejendommen, der kan give anledning til rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

5.11 Støv

Ansøgers beskrivelse

Interne transporter samt håndtering af foder og halm, kan medføre støv. Foder og halm håndteres primært ved de store/nyere stalde. Herfra er afstanden til de to nærmeste beboelser mod nord/nordøst ca. 350 m, og til beboelsesejendommen mod syd er der knap 300 m. For beboelsen mod syd gælder, at der er beplantning mellem staldene og naboen, og vindretningen er relativt sjældent fra nord. For beboelserne mod nord/nordøst er vindretningen mere fremherskende og der er mindre beplantning. En del af indkørslen til de store/nyere stalde ligger således, at de ældre staldbygninger ligger mellem indkørslen og beboelserne, hvilket vurderes at medvirke til at reducere mængden af støv, der kommer frem til beboelsen mod nordøst.

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. På grund af afstanden mellem Hovslundvej 34 og de omkringliggende beboelser vurderes det ikke, at der fra staldene er væsentlige støvgener hos naboerne. Der håndteres kun meget små mængder halm (rodemateriale). I de ældre stalde anvendes trælægter som rodemateriale. Foder er pelleteret og opbevares i lukkede fodersiloer. Der er støvcykloner på de to nyeste siloer, og de ældre siloer er forbundet med slanger/poser der udligner tryk og reducerer støv.

Transporter kan også medføre støv. Transportveje er vist på bilag 7, og tidspunkterne for transport er vist i Tabel .

Til- og frakørselsveje:

Til- og frakørsel sker udelukkende ad indkørslen til ejendommen. Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med udvidelsen af besætningen vil der være en forøgelse af transportbehovet, men det øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af halm, indlæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende. Transport ad offentlig vej er reguleret af vejlov og færdselsloven.

Det vurderes at afstanden til naboer og vilkår om beplantningen imellem anlæg og naboer medvirker til, at der ikke vil være væsentlige støvgener.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

5.12 Lys

Ansøgers beskrivelse

Ejendommen ligger i kuperet landskab, hvilket medvirker til at omgivelserne påvirkes mindre af støv, støj og lys.

Der forefindes udendørs lyskilder på ejendommen. Herudover er der lys i staldene, som er tændt efter behov. Der vil være døgnbelysning i farestalden, dog med natsænkning. I farestalden (3) er der lys 16 timer pr dag af hensyn til styring af brunst. I de resterende stalde er lyset tændt i de arbejdende timer, og lyset bliver slukket, når stalden forlades.

Foruden de stationære lyskilder, vil der være lys på de lastbiler og traktorer der kører på ejendommen.

Placering af udendørs lyskilder fremgår af bilag 7.

Placering af udendørs lys samt af transportruter fremgår af bilag 7. Det vurderes at beboelsen på Hovslundvej 28 vil kunne generes af lyskilder på hovslundvej 34. I afsnit 4.1 er staldenes placering i landskabet samt i forhold til indblik fra naboer beskrevet. Det vurderes at være vanskeligt at etablere afskærmende beplantning i et omfang, der vil kunne forhindre lys-gener hos naboen. Dog fortsættes arbejdet med etablering af beplantningsbælte, og det tilstræbes derfor at minimere generne ved at begrænse belysningen mest muligt.

På grund af afstand mellem de nyere stalde og den offentlige vej samt på grund af placering af gyllebeholdere, vurderes de stationære lyskilder ved de nyere stalde ikke at påvirke trafikken.

På grund af beplantning mellem de ældre stalde og den offentlige vej, vurderes de stationære lyskilder ved de ældre stalde ikke at påvirke trafikken.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold med placeringen som vist på bilag 7 på grund af bygningernes placering og beplantningen omkring anlægget ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet, de trafikale forhold eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

5.13 *Fluer og skadedyr*

Ansøgers beskrivelse

Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Der udsættes rovfluer 5-6 gange om året. Ved fluegener bekæmpes med fluegift.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Der opbevares ikke dybstrøelse eller fast møg på ejendommen.

Ansøger har et privat firma (Ewers) til at foretage rottebekæmpelse. I øvrigt holdes ejendommen ryddelig og evt. foderspild m.v. opsamles med det samme, så risikoen for tilhold af rotter minimeres.

Haderslev Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; <http://www.dpil.dk>

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

5.14 *Transport, til- og frakørsler*

Ansøgers beskrivelse

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. Det ansøgte projekt forventes ikke at medføre en forøgelse af transportbehovet, idet formålet med den nye stald ikke er at holde flere dyr, men at give dyrene mere plads.

Tabel 8. Anslået antal transporter (én transport = til og fra ejendommen)

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Indkøbt foder mv.	Ca. 104	Ca. 104
Fyringsolie/brændstof	Ca. 6	Ca. 6
Indlevering af dyr	0	0
Udlevering af dyr til levebrug	Ca. 52	Ca. 52
Udlevering af dyr til slagtning	Ca. 80	Ca. 80
Afhentning af døde dyr	Ca. 52	Ca. 52
Diverse sækkevarer (mineraller, rengøringsmidler mv.)	Ca. 35	Ca. 35
Gyllekørsel	Ca. 350	Ca. 350
Halm	Ca. 15	Ca. 15
Maksimalt i alt	Ca. 694	Ca. 694

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i april/maj måned og i august måned.

Transport er i sig selv en forurenende aktivitet. Husdyrbruget vil som udgangspunkt tilstræbe færrest muligt transporter for at minimere tidsforbrug og udgifter til brændstof og arbejds løn. Husdyrbruget har dog behov for at transportere dyr, foder og gødning mv. Antallet af transporter søges minimeret ved at planlægge transporterne og køre med størst mulige læs.

Ved at planlægge transporterne så antal minimeres og tidspunktet generer naboer mindst muligt samt ved at undersøge mulighed for anden placering af omlæsseplads, vurderes det at ansøger har afsøgt mulighederne for at minimere generne fra transporter.

Haderslev Kommunes vurdering

Antallet af transporter vil være uændret og der ændres ikke på ejendommens til- og fra-kørselsforhold. Der er indkørsel til ejendommen fra Hovslundvej.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Der er indkommet bemærkninger fra naboer i forbindelse med forannonceringen om gener i forbindelse med transport og omladning af dyr på offentlig vej. Miljø- og Fødevareklagenævnet har i flere sager truffet afgørelse med henvisning til at færdsel på offentlig vej reguleres af vejloven/færdselsloven. Ligeledes er naboens oplevede gener i form af støv, støj og rystelser i forbindelse med udkørsel af gylle ad offentlig grusvej reguleret af vejlov og færdselsloven.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, idet antallet af transporter og til- og fra-kørselsvejene er uændret.

Der stilles dog vilkår til tidrummene for transporterne.

5.15 Affald

Ansøgers beskrivelse

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ. Mængder af affald afhænger af dyrehold, og forventes ikke at ændres som følge af det ansøgte projekt.

Døde dyr placeres væk fra ejendommen af hensyn til smittefare. Dyrene vil blive hævet over jorden på nogle spalter og overdækket med en kadaverkap, således at luft kan cirkulere omkring dyrene. Der er ingen naboer, som kan se pladsen fra deres ejendomme. Døde smågrise opbevares i en container. DAKA afhenter dyrene ugentligt, samt hvis der er yderligere behov med en dag varsel efter telefonisk tilmelding.

Tabel 9: Opbevaring og bortskaffelse af affald (bilag 2, oversigtskort).

Affaldstype	Opbevarings sted	Modtage anlæg	Årlig mængde	EAK-kode	ISAG- kode
Olie- og kemikalieaffald:					
Spildolie	-	-	-	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	-	-	-	16.01.07	06.05
Spraydåser	Medicinrum	Genbrugsstationen	200kg	15.01.10	23.00
Medicinrester	Depotrum (tomme flasker)	Genbrugsstationen	200kg	18.02.08	05.13
Kanyler	Depotrum	Genbrugsstationen	3 bøtter	20.01.32	05.13
Fast affald:					
Tom emballage (papir/pap)	Industricontainer	Flemming Poulsen	500 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Industricontainer	Flemming Poulsen	500 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør	Depotrum	Genbrugsstationen	25 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metalaffald	Skrot bunke	Sælges til jernhandler	1 ton	02.01.10	56.20
Tomme olietromler og -tanke	Maskinhus/værksted	Genbrugsstation	2 stk.	15.01.04	
Diverse brændbart	Industricontainer	Flemming Poulsen	200 kg	Afhængig indhold	af 19.00
Paller	Halmrum	Leverandøren	20 stk.	15.01.03	62.00

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldsforebyggelse og -håndtering ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug
- 3) Genanvendelse
- 4) Anden nyttiggørelse
- 5) Bortskaffelse

Der er generelt fokus på at minimere mængden af affald der produceres.

Affald opbevares forsvarligt og sorteres med henblik på mest muligt genanvendelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

https://www.haderslev.dk/files/17200/Godkendt_erhvervsregulativ_2015.pdf

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet. Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier: <https://www.haderslev.dk/erhverv/erhvervsaffald/farligt-affald>

Vi henviser i denne forbindelse også til at transportører af jern og metal, samt plastbeholdere med medicinglas, kanyler, skalpeller mv. skal være godkendt hertil. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet.

5.16 Jord, grundvand, overfladevand

Ansøgers beskrivelse

Energi- og vandforbrug:

- Der anvendes drikkepipler placeret i drikkekopper eller drikkekar.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene iblødsættes et døgn før de vaskes med højtryksrensere med koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Tabel 10: Husdyrbrugets årlige energiforbrug

Type	Nudrift (MGK 2014)	Ansøgt drift (anslået)
El	400.000 kWh	600.000 kWh
Dieselolie	12.000 L	12.500 L

Tiltag for at minimere energiforbrug og vandforbrug fremgår af BAT redegørelse (bilag 10).

Ifølge beregning fra Klimadan vil gyllekølingen medføre et energiforbrug på 347.766 kWh. Der er dog allerede gyllekøling i nogle af bygningerne i dag, så det ekstra energiforbrug vurderes "kun" at være ca. 200.000 kWh.

Der er i ejendommens miljøledelsessystem fokus på minimering af energiforbrug og foderforbrug (bilag 14).

Ejendommen får vand fra egen boring.

Tabel 11: Anslået årligt vandforbrug (m³/år)

Anvendelse	Før ændring (MGK 2014)	Efter ændring (anslået)
Drikkevand	8000	10.000
Vask af stalde + overbrusning	714	1.300
Vask af maskiner	10	10
I alt*	8724	11.310

* Der forventes kun en lille stigning i vandforbrug til vask af den nye stald. Det vurderes at vandforbruget var sat lavt i godkendelsen fra 2014.

Det forventede vandforbrug på 11.310 m³ svarer til normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES:

550 søer x 6,2 m³ = 3410 m³

17.000 grise x 0,143 m³ = 2431 m³

9600 svin x 0,56 = 5376 m³

I alt 11.217 m³ plus 10 m³ til vask af maskiner

I BAT-redegørelsen er beskrevet tiltag til minimering af vandforbrug.

Spildevand.

Sanitært spildevand fra mandskabsrum imod vest i stald 2 afledes til godkendt minirenses anlæg etableret i 2009 med afløb til dræn (bilag 4).

Tagvand.

Tagvand fra de ældre stalde ledes til vandløb syd for ejendommen. Tagvand fra laden længst mod vest ledes til jord (ingen tagrender). Tagvand fra de nyere stalde ledes via forsinkelsesbassin vest for ejendommen og derfra til rørlagt bæk syd for ejendommen. Afløbsskitse fremgår af bilag 4.

Olietanke

Oplag af olie og kemi:

I maskinhuset (bygning 16) er der en olietank på 2500 L, årgang 2017.

Olietanken står på paller på fast bund. Spildolie og andet farligt affald opbevares i maskinhuset på en spildbakke, men idet traktorerne køres til service, er der ingen spildolie eller kun i begrænset mængde fra f.eks. plæneklipper eller lignende. Olieråvarer opbevares også i maskinhuset.

I kemiskabet i stalden (bygning 1) er der 1000 L kemi (syretank til vådfoder).

Pesticider opbevares i et aflåst skab i maskinhuset (bygning 16). Der er intet afløb i eller ved skabet. Påfyldning af vand på marksprøjten foregår på vaskepladsen ved de to små gyllebeholdere. Kemikalier blandes op i sprøjten på marken. Der er ingen kontakt mellem vandslange og kemikalier i forbindelse med påfyldningen. Vask af sprøjte foregår i marken. Der er en rentvandstank på sprøjten.

Haderslev Kommunes vurdering

Tagvand ledes til vandløb sydøst for anlægget og afløbsplanen fremgår af bilag 4.

Der opføres ny stald, der medfører, at der skal meddeles ny tilladelse til afledning af overfladevand.

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1611/2015).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

5.17 *BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi*

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission: ved brug af de valgte staldsystemer og teltoverdækninger på to gyllebeholdere overholdes BAT for ammoniakemission.

For redegørelse for BAT i forhold til råvarer, energi, vand, management mv. henvises til bilag med BAT redegørelse.

- **Energiforbrug:**
 - Lyset i staldene er tændt efter behov og lyset halveres, når stalden forlades.
 - AI ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
 - Ventilationen rengøres 2 gange årligt for derved at sikre effektiv drift med mindst mulig friktion.

Ved ny stald installeres undertryksventilation, som er det mest strømbesparende mekaniske ventilationssystem.

Tabel 12:

Type	Nudrift (MGK 2014)	Ansøgt drift (anslået)
El	400.000 kWh	600.000 kWh
Dieselolie	12.000 L	12.500 L

Ejendommens forventede energiforbrug fremgår af tabel 12.

Energiforbruget forventes at stige i ansøgt drift på grund af lys og ventilation i den nye stald samt på grund af gyllekøling.

Det forventede energiforbrug på 600.000 kWh/år stemmer nogenlunde med normtallene i SEGES' Håndbog til driftsplanlægning 2015:

550 søer x 248 kWh = 136.000

17.000 grise/30x2 kWh = 1.133 kWh

9600 svin x 10 kWh = 96.000 kWh

I alt 233.533 kWh plus 347.766 kWh til gyllekøling = 581.299 kWh

I BAT-redegørelsen (bilag 10) er beskrevet tiltag til minimering af energiforbrug.

I ejendommens miljøledelsessystem (bilag 14) er der fokus på minimering af energiforbrug.

IE-husdyrbruget vil også være omfattet af Miljøledelse (bilag 14), som bidrager til at have fokus på BAT vedr. energiforbrug.

BAT-krav – Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-niveauet beregnes til 7.319 kg NH₃N-N/år (6.813 kg N + 506 kg N)

Tabel 13: Beregning af BAT-niveau

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6813	506	7319
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	6607	484	7091
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	228
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Den faktiske emission beregnes til 7.091 kg NH₃N-N/år (6.607kg NH₃N-N/år + 484 kg NH₃N-N/år); BAT-kravet er således overopfyldt med 228 kg NH₃N-N/år.

BAT-redegørelse for øvrige miljøbelastninger

Se ansøgers BAT-redegørelse i bilag 10.

Haderslev Kommunes vurdering

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på 7.091 NH₃N-N/år.

I forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Der er derfor krav om, at husdyrbruget skal overholde et maksimalt BAT-niveau for ammoniakemission.

Husdyrbrugets ammoniakemission skal svare til niveauet for den bedste tilgængelige teknik for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

I forbindelse med behandling af ansøgningen om miljøtilladelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen.

Idet der i den eksisterende § 12 miljøgodkendelse fra 2014 er anvendt en BAT-teknologi i form af overdækning af de to største gylletanke GB 1 og 2, skal disse tidligere stillede vilkår fastholdes.

Som det fremgår af beregningen ovenfor er den faktiske ammoniakemission beregnet til 7.091 kg NH₃-N/år og det samlede BAT-krav er på baggrund af maksimale grænseværdier, samt med fastholdelse af tidligere stillede vilkår beregnet til 7.319 NH₃-N/år, hvormed husdyrbrugets valg af bedste tilgængelig teknologi (BAT) er overholdt.

5.18 *Uheld*

Ansøgers beskrivelse

Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Haderslev Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at den nødvendige reaktion ved uheld skal være lettilgængelig og genopfriskes jævnlige. Der stilles derfor vilkår om en beredskabsplan på ejendommen.

Der er i det ansøgte redegjort for forebyggelse af uheld m.v. ved at der er indsendt en beredskabsplan. Der er stillet vilkår omkring tilgængelighed og revision af husdyrbrugets beredskabsplan, idet det vurderes at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebyggelse af uheld. Det er ejerens pligt, at medarbejderne har kendskab til indholdet af beredskabsplanen.

Ansøger har indsendt ejendommens beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse.

5.19 *Ophør*

Ansøgers beskrivelse

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel. Såfremt der på ophørstidspunktet måtte være gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal, vil gyllebeholderen blive fjernet, når den ikke længere er i drift.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at oprydning i forbindelse med ophør af produktionen minimerer risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Der stilles derfor vilkår herom.

Haderslev Kommune stiller vilkår om, at husdyrbruget senest 4 uger efter driftsophør anmelder dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.

Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, medicinaffald, døde dyr, spildevand, foder m.v.. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens REGULATIVET FOR ERHVERVSAFFALD, https://www.haderslev.dk/files/17200/Godkendt_erhvervsregulativ_2015.pdf.

Alternativer (for IE)

Ansøgers beskrivelse

Kommer denne ansøgning ikke igennem vil det betyde at ansøger må forsættes sin produktion af slagtesvin/polte i de nuværende stalde. I en opformeringsbesætning er der brug mere plads pr dyr, og den billigste måde at give dyrene mere plads på, er at forlænge en eksisterende stald. Logistiskmæssigt er det også en god løsning. Der er derfor ikke overvejet væsentlige alternativer.

Haderslev Kommunes vurdering

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af nul-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på husdyrbruget, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, dels i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer med mere); Og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse reduceres. Nul-alternativet vurderes derfor ikke som værende et relevant valg.

5.20 Miljøkonsekvensrapport

Ansøgers beskrivelse

Se særskilt dokument med miljøkonsekvensrapport i bilag 12.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune har gennemgået ansøgningen og er af den opfattelse at oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten er opfyldt, idet den indeholder:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Haderslev Kommune vurderer, at:

Punkt 1a, 1b, 1c fremgår af ansøgning i husdyrgodkendelse.dk

Punkt 1d er beskrevet fyldestgørende

Punkt 2 er beskrevet.

Punkt 3 er beskrevet fyldestgørende.

5.21 **Egenkontrol**

Ansøgers beskrivelse

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal. Derudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder.
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt.
- Autoriseret el-installatør laver årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der vaskes stalde inklusive ventilatorer efter hvert hold smågrise og slagtesvin.
- Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.

Haderslev Kommunes vurdering

I miljøgodkendelsen er opsat et vilkår for egenkontrol. Vilkåret drejer sig om at dokumentere, at produktionen holdes indenfor de godkendte rammer. Dokumentation skal vise hvordan og hvorvidt de pågældende vilkår i miljøgodkendelsen efterleves, og skal bruges i forbindelse med tilsyn.

Vilkårene i denne miljøgodkendelse / miljøtilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

På baggrund af ovenstående vurderes, at ansøger anvender BAT indenfor egenkontrol.

5.22 **Miljøledelse**

Ansøgers beskrivelse

Ansøger har indsendt oplysninger om miljøledelse (bilag 14) med udgangspunkt i Miljøstyrelsens skabelon.

Haderslev Kommunes vurdering

Kravet om et system til miljøledelse skal være opfyldt ved godkendelsens ikrafttræden.

5.23 **Samlet vurdering**

Haderslev Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte, da:

- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af det ansøgte husdyrbrug ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

6 Bilag

Bilag 1: Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. [LBK nr. 520 af 01/05/2018](#) (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 718 af 08/07/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøgodkendelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - [LBK nr. 240 af 13/03/2019](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse - [LBK nr. 681 af 02/07/2019](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb - [LBK nr. 127 af 26/01/2017](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning. - [BEK nr. 760 af 30/07/2019](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald - [BEK nr. 224 af 08/03/2019](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand - [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines - [BEK nr. 1611 af 10/12/2015](#) (Olietankbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter - [BEK nr. 926 af 27/06/2016](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven - [LBK nr. 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2017, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <http://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

Ved fremtidige ændringer af love og regler: Se *Senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

Bilag 2: Situationsplan

Staldanlæg, eksisterende (rød og blå), ny stald (grøn).

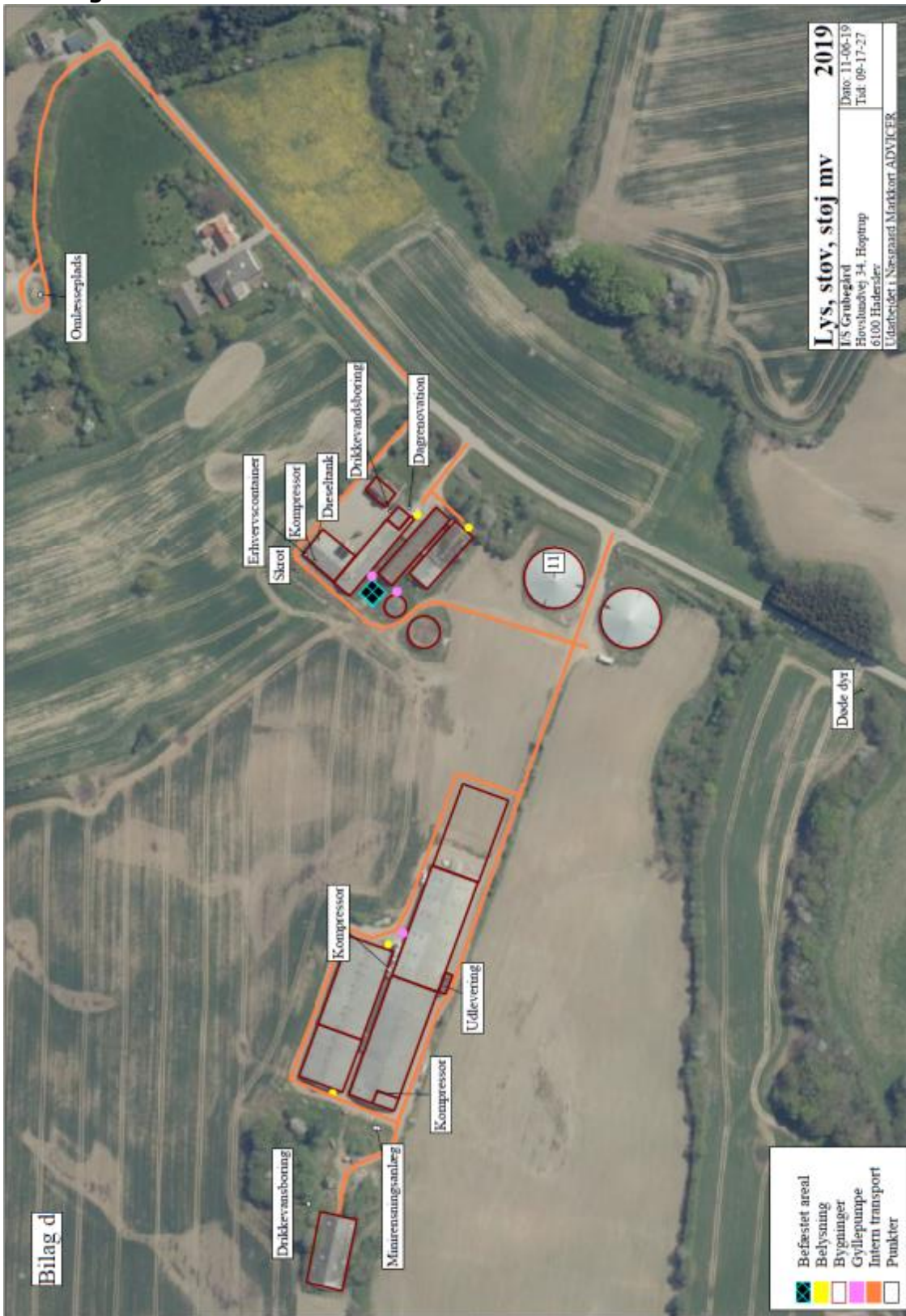
***) OBS:** Den nordvestlige del af stald 7 udtages fremadrettet som produktionsareal af hensyn til lugt til nabo.

Tabel 1. Oversigt over bygninger. Bygningsnumrene henviser til numrene på ovenfor.

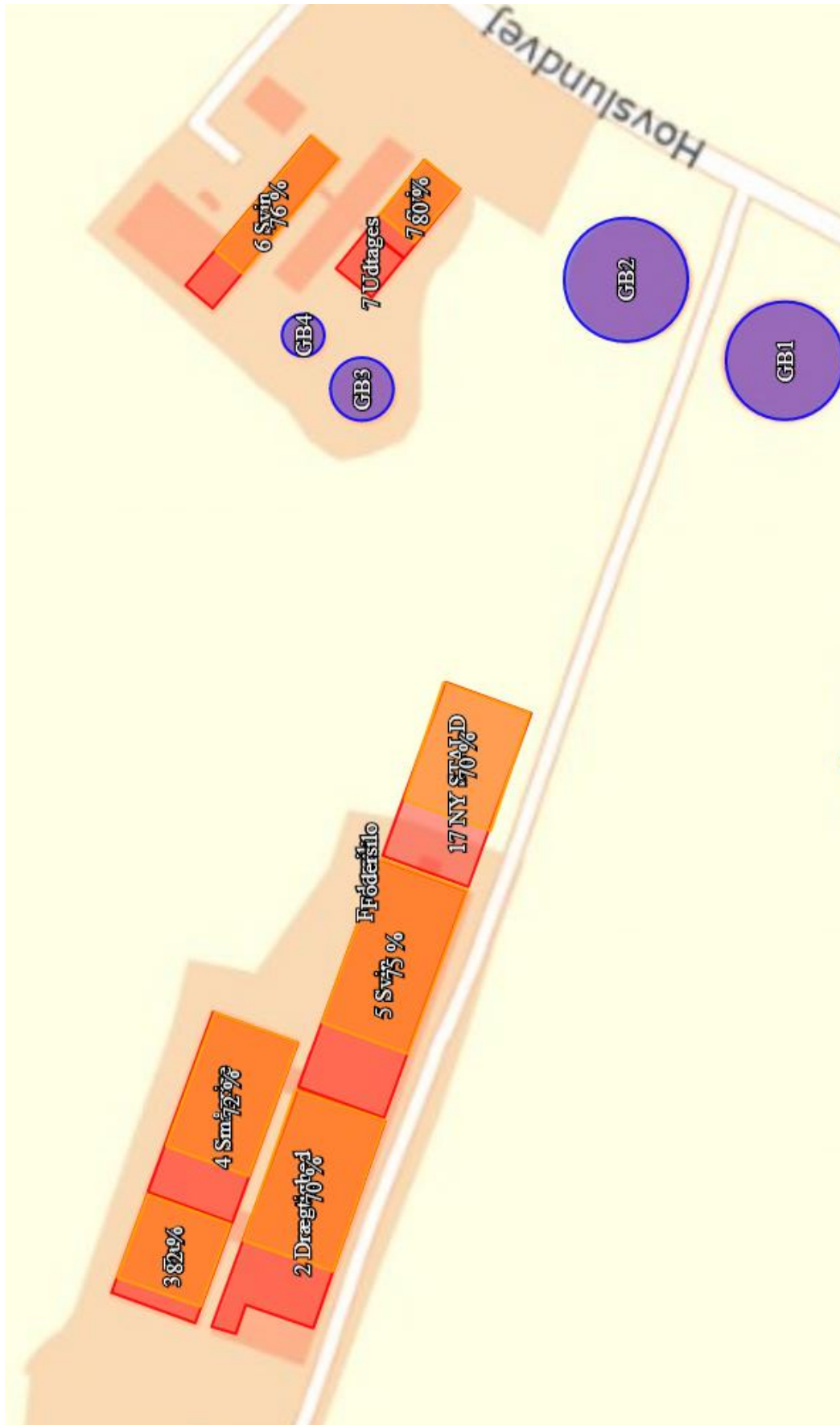
Bygningsnr.	Anvendelse	Produktionsareal i stalden
1	Mandskabsrum	
2	Løbe-drægtighedsstald	69,2 % / 1183 m ²
3	Farestald	82,0 % / 613 m ²
4	Smågrisestald	72,4 % / 988 m ²
5	Polte/slagtesvin	75,3 % / 1316 m ²
6	Polte/slagtesvin	76,4 % / 420 m ²
7	Polte/slagtesvin *)	80,0 % / 260 m ²
8	Gyllebeholder (GB4)	
9	Gyllebeholder (GB3)	
10	Gyllebeholder (GB1)	
11	Gyllebeholder (GB2)	
12	Stuehus	
13	Garage	
14	G1 stald - anvendes til depot/opbevaring	
15	Lade	
16	Maskinhus	
17	Ny stald til polte og slagtesvin	70,4 % / 940 m ²
18	Vaskeplads	

Oversigtskort

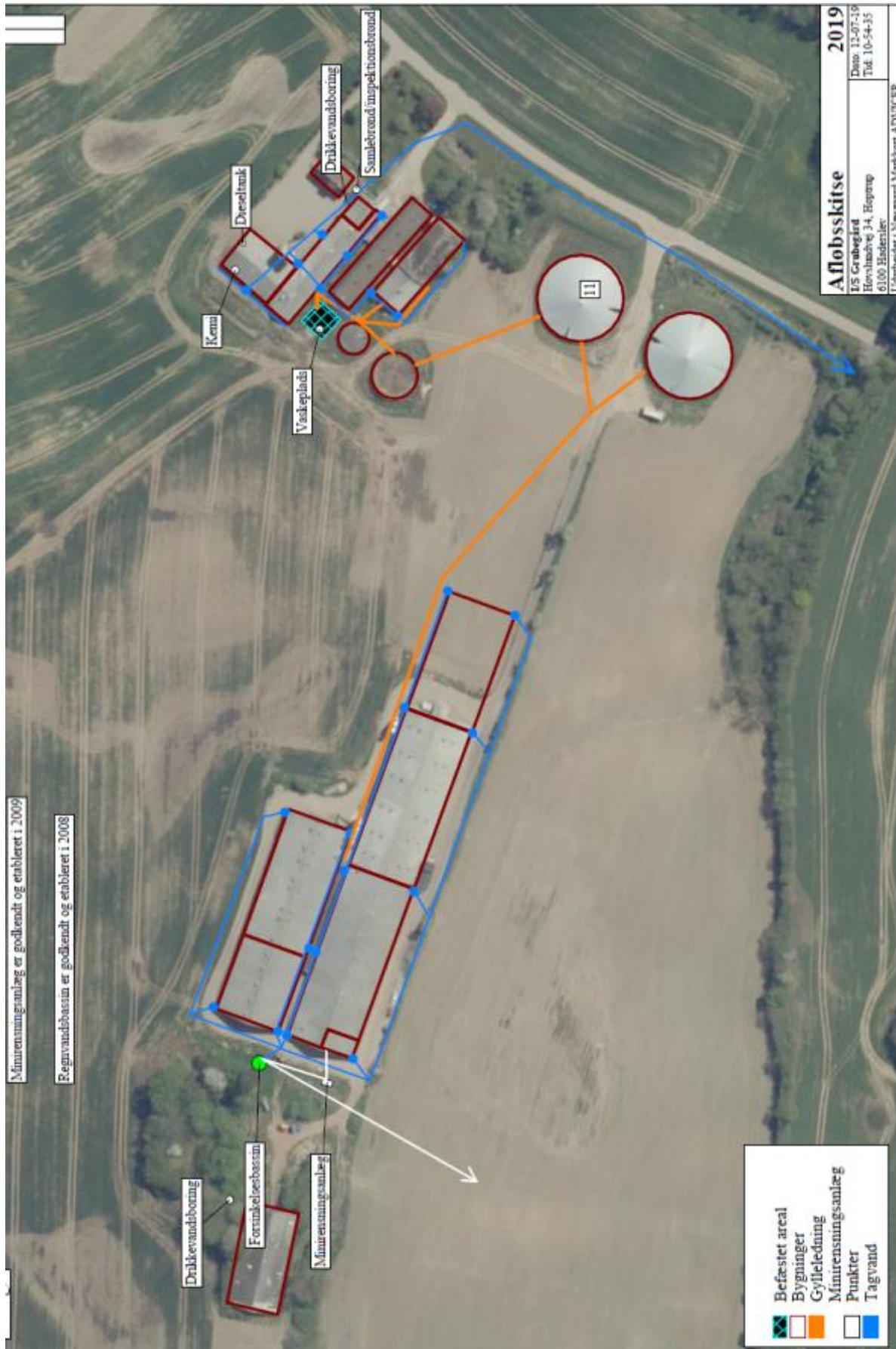

Bilag 3: Produktionsarealer

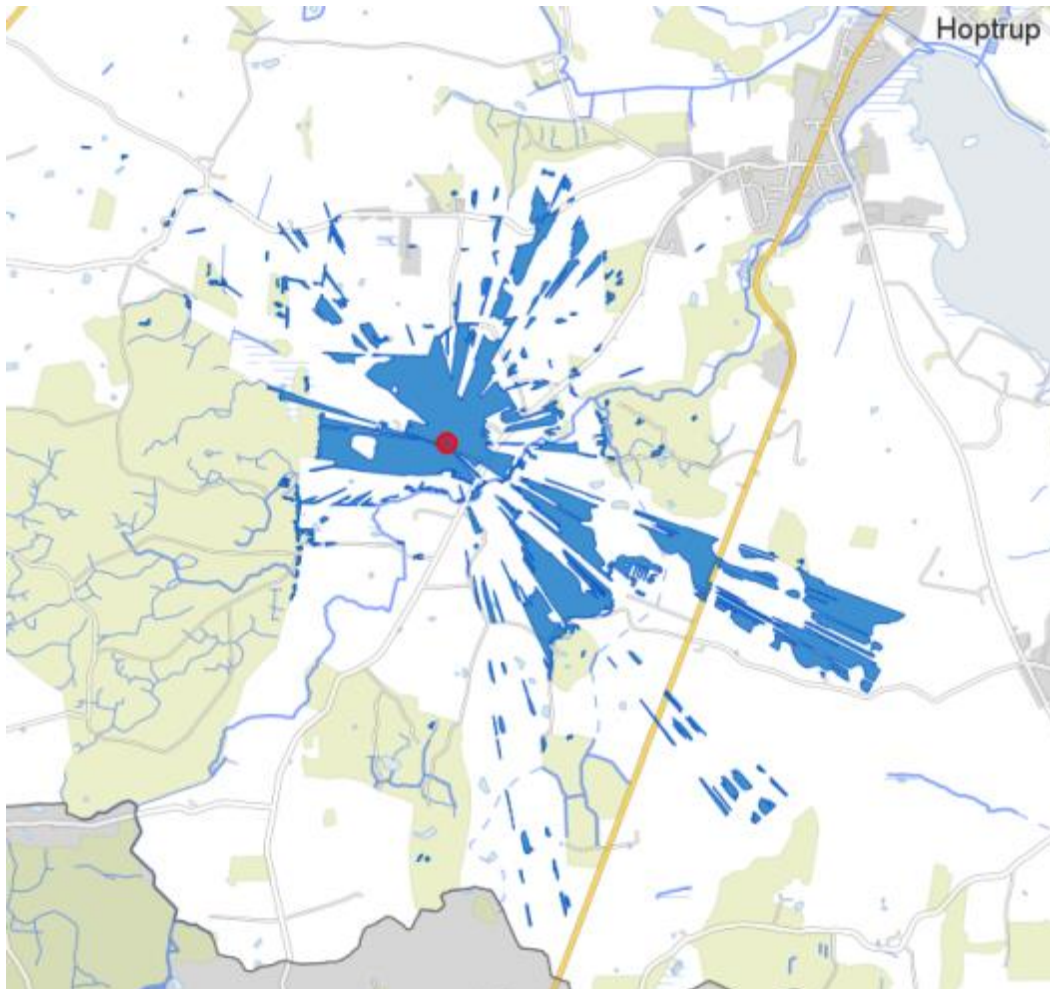

Bilag 4: Afløbsplan

Bilag 5: Landskabsvurdering

Synlighed (højde: 8,1 m, betragterhøjde 1,7, radius 2 km)

Udvidelsen af stalden vil ikke påvirke landskabet nævneværdigt, da der er tale om en forlængelse i samme højde/bredde.

Fodersiloerne vil kunne ses på stor afstand. Der står dog et par mindre fodersiloer på naboejendommen, som også kan ses.

De omkransede siloer er en del af det samlede ansøgte staldanlæg.

Bilag 6: Naturvurdering

Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 6.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Hovslundvej 34.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV

Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

Ansøgers tekst

Følgende tekst er fra ansøgers ansøgning og miljøkonsekvensrapport version 4.

Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Her vurderes hvilke påvirkninger projektet har på nærliggende natur og om de faste grænser for totaldepositionen til kategori 1 og 2 natur overholdes.

Ammoniakemission til naturarealer omkring ejendommen er beskrevet i afsnit 3.5. Lovens krav til ammoniakpåvirkning af natur i både kategori 1 og 2 er overholdt. Derfor vurderes det, at ammoniakemission fra projektet ikke påvirker disse naturområder.

Hvad angår kategori 3 natur omkring ejendommen, så belastes disse med en merdeposition på under 1 kg. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Et skovområde mod øst belastes med en merdeposition på 1,2 kg og en totaldeposition på 3,7 kg. Af miljøgodkendelsen fra 2014 fremgår at baggrundsbelastningen er 16,1 kg og at

tålegrænsen er 10-20 kg. Der vurderes på denne baggrund at merbelastningen 1,2 kg ikke vil skade skoven.

Nedenfor vises en liste over beregnet ammoniak til udvalgte naturpunkter nærmest ejendommen. Listen er klippet ud af ansøgningens version 12 på husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (205241) | Naturområder

For at der kan beregnes deposition af ammoniak, skal naturpunkter angives på kortet. På "Liste- og resultatvisning" vises det samlede resultat af ammoniakberegningerne, samt en oversigt over mer- og totaldeposition i alle naturpunkter der er angivet.

Kort **Liste- og resultatvisning**

Kort i fuld skærm

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **7090,9** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **3085,3** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **1223,0** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Skov V1	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,7	0,3	1,7
Skov Ø1	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,2	0,4	3,7
Mose V1	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,5	0,2	1,1
Højmose V1	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Overdrev V1	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Overdrev Ø1	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,1
Høtkær Skov N1	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Sø NØ	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,6	0,2	1,4
Skov Ø, gl skovjdb	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,6	0,2	1,4
Sø 150 m Ø	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,8	0,3	2,4
Eng 250 m imod S	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,8	0,3	1,7

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter Husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven⁶ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁷ definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Tabel 2: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 årsdrift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Skovnaturtype i Pamhule	Ca. 4 km N	-	-	-
<i>Kategori 2</i>				
Mose	Ca. 4,8 km V	-	-	-
<i>Kategori 3</i>				
Pot. N-følsom skov	213 m NØ	0,4	1,2	3,7
Mose	487 m V	0,2	0,5	1,1

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

⁶ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

⁷ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 1467 af 06/12/2018

Kategori 1 natur

Totaldepositionen må maks være 0,2-0,7 kg N/ha/år jf. bilag 25 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 1 er et skovområde, som findes ca. 4 km nord for det ansøgte projekt. Naturtypen modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at rigkæret ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Totaldepositionen må maks være 1 kg N/ha/år jf. § 26 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 2 er en mose, som findes ca. 4,8 km øst for det ansøgte projekt. Mosen modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Der kan stilles krav til merdepositionen efter § 35 *stk* 2-5 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kravet kan dog ikke være under 1 kg N/ha/år jf. § 28 i samme bekendtgørelse.

Potentiel ammoniakfølsom skov

Der findes en skov i nærheden af ejendommen, som er potentielt ammoniakfølsom. Skoven ligger ca. 213 m nordøst for Hovslundvej 34 og modtager en merdeposition fra det ansøgte projekt på over 1 kg N/ha/år. Det er beregnet at skoven i det nærmeste punkt modtager 0,4 kg N/ha/år i merdeposition i forhold til nudrift og en merdeposition på 1,2 kg N/ha/år i forhold til driften for 8 år siden. I tidligere versioner af ansøgningen var merbelastningen af skoven noget større og skoven er besigtiget for at afklare om der er tale om ammoniakfølsom skov. Se beskrivelse og vurdering af skoven herunder.

Jf. § 2 punkt 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det at en skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

1. der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
2. skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
3. der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi. Listen er tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

Ad 1: Der er ikke skov på de ældste tilgængelige kort, som er de lave målebordsblade fra 1900-1940 og det preussiske kort fra 1877-1878. Skoven er altså ikke ammoniakfølsom ud fra det første kriterie i bekendtgørelsen.

Ad 2) Den nordlige del af skoven er jf. luftfoto tilplantet på mark efter 1975, mens den sydlige del er groet frem på en ikke dyrket skråning siden 1964, hvor det kun er diget/skellet langs marken mod nord, som er bevokset med træer. Den sydlige del af skoven kan altså være ammoniakfølsom ifølge det andet kriterie.

Ad 3) Skoven blev besigtiget den 29/8 2018. Her blev der i den sydlige og østlige del af skoven fundet en del alm guldnælde i skovbunden, som findes på listen over gammelskovarter og denne del kan altså defineres som ammoniakfølsom jf. kriterie 3.

Den nordlige del af skoven er derimod tæt nyere plantet granskov med et par gamle græner ind imellem. Denne del indeholder ikke gammelskovarter eller nøgleelementer og kan derfor ikke karakteriseres som ammoniakfølsom.

Besigtigelse

Den sydlige og østlige del af skoven findes på et meget skrånende terræn ned mod Hoptrup bæk. Her ligner skoven en selvsået skov bestående af træer med forskellig alder - især *rødel*, *hassel*, *hyld*, *alm. røn*, *alm hvidtjørn*, *gråpil*, *vortebirk*, *ahorn*, *alm eg*, *ask* og et vildnis af *gedebled* og *vedbend*, samt væltede døde stammer. Der står gamle egetrunter, som skønnes at være over 100 år gamle overvejende i skovkanten mod marken, som ligner et gammelt skeldige. Kronedækket er ikke helt tæt alle steder og der blev registreret flere arter i bunden af skoven: *skov galtetand*, *alm. guldnælde*, *stor fladstjerne*, *korsknap*, *alm hulsvøb*, *alm mangeløv*, *mosebunke*, *stor nælde*, *skvalderkål*, *hindbær* og *lidt brombær*. Mod sydøst findes også en lille skovsø med *gul iris*.

Mange af arterne er positiv arter for naturtypen skov og alm. guldnælde er at finde på artslisten over § 25-arter.

Se nedenstående luftfoto af skoven fra forår 2018, hvor den besigtigede del er angivet. Kun den sydlige del er vurderet som ammoniakfølsom.

Der blev registreret rodvæltede træer med rodkager og store gamle egetræer, samt en skovsø og skoven bar præg af naturlig etagering, hvilket alt sammen er elementer, naturtyper og strukturer, som er med til at underbygge den biologiske mangfoldighed.

På baggrund af skovens struktur, elementer og arter vurderes den i den sydlige del at have en moderat til god naturtilstand, mens skovens nordlige del har en dårlig tilstand.

Ud fra kriterierne i ovennævnte bekendtgørelse, vurderes skoven således at være ammoniakfølsom i den sydlige del og dermed omfattet af reglerne for kategori 3-natur. Dette understøttes af, at der blev fundet en række nøgleelementer, som vurderes at indikerer, at der findes mindst en nøglebiotop (skovsø) i den besigtigede del af skoven, og at der blev fundet en række positive arter for skov.

Fotos fra besigtigelsen

I fht. kategori 3-natur, skal den tilladte merdeposition, hvis den overstiger 1 kg N/ha/år, fastsættes efter en konkret vurdering af hvor meget naturtypen kan tåle uden tilstandsændringer. Ved den konkrete vurdering skal kommunen inddrage følgende 4 kriterier:

1. det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljø samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser,
2. om det pågældende område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats,
3. det pågældende naturområdes naturkvalitet og
4. kvælstofbidrag til området fra andre kilder, herunder om der er tale om et minivådområde eller et vådområde, som er udlagt med henblik på kvælstoffjernelse fra landbrugsjord, eller om området i øvrigt er påvirket fra markbidrag, eller for så vidt angår skove om de gødskes.

Ad 1) Skoven er ikke omfattet af kommuneplanen

Ad 2) Skoven er ikke omfattet af fredning, handleplan eller planlagt naturindsats. Der er heller ikke tale om en fredskov.

Ad 3) Skovens naturkvalitet vurderes at være dårlig mod nord og moderat til god mod syd med god struktur, skovsø, bæk, dødt ved, rodvæltede og ældgamle trunter, samt en del positivt arter for skov, men kun én registreret § 25 art.

Ad 4) Skoven gødskes ikke og vurderes pt. ikke at modtage et væsentligt markbidrag i form af ammoniakfordampning, idet skoven ligger mellem en beskyttet eng og et udyrket markareal. Der findes ikke andre større husdyrbrug som i kumulation med Hovslundvej 34 bidrager væsentligt med ammoniak til skoven.

Vurdering af skovens kvælstoffølsomhed og tålegrænse

Ellenbergværdier:

De såkaldte Ellenbergværdier fra 1999 for britiske plantearter er indikatorværdier for planternes kvælstofpræference. Værdierne er inddelt i et interval mellem 1 og 9, hvor 1 er arter, som vokser kvælstoffattigt, mens 9 er arter som vokser kvælstofrigt. Jævnfør Ellen-

bergs indikatorværdi for planter ligger de fundne arter overvejende ca. middel eller lidt over middel i forhold Ellenbergs skala for kvælstofpræference.

Stor fladstjerne: 6, Alm gedebled: 4, Guldnelde: 5, Alm hvidtjørn: 5, Alm. mangeløv: 6, Skov hanekro: 6, Skov galtetand: 7, Jomfruhår sp.: 7, Skvalderkål: 8.

Arterne har altså Ellenberg værdier mellem 4 -8 og et gennemsnit 6,0, hvilket estimerer at arterne naturligt vokser ret kvælstofrige til kvælstofrige steder.

De øvrige registrerede arter, som særligt består af vedplanter, er ikke klassificeret mht. kvælstof præferens. Det vurderes dog ud fra arternes typiske voksesteder, at de ikke hører til blandt de mindst kvælstofelskende arter, hvor øget kvælstof er uønsket.

Jordbunden består af moræneler og ingen af de registrerede arter vurderes på baggrund af Ellenberg-værdier, biotop og jordbund at være kvælstoffølsomme eller at være knyttet til kvælstoffattige biotoper.

Tålegrænsen for kvælstof for løvskovområder ligger mellem 10 og 20 kg N/ha/år, jf. data opdateret i 2005 fra Naturstyrelsen. På baggrund af ovenstående vurderes den aktuelle skovs tålegrænse at ligge i den øvre ende af tålegrænseintervallet. Den seneste måling af baggrundsbelastningen med kvælstof er fra 2015 og ligger på 15,4 kg N/ha/år i området og skoven kommer til at modtage en merdeposition på maksimalt 1,2 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Det vil sige, at skovens samlede ammoniakbelastning efter projektet bliver på 16,6 kg N/ha/år, hvilket vurderes ikke at overskride skovens tålegrænse.

Konklusion

Skovens naturtilstand, i den sydlige del er vurderet som moderat til god, hvor der findes flere positivarter og nøgleelementer.

På baggrund af biotop, jordbund og arternes kvælstofpræference vurderes det at skovens tålegrænse ligger i den høje ende af tålegrænseintervallet for skov. Den beregnede merbelastning med kvælstof fra anlægget sammenlagt med baggrundsbelastningen med kvælstof overskrider således ikke skovens estimerede tålegrænse. Der udover vurderes skoven ikke at modtage noget betydeligt kvælstofbidrag fra markarealer eller andre landbrugs-ejendomme. Projektet vurderes dermed ikke at medføre en ændring af skovens naturtilstand.

Der stilles ingen skærpende vilkår.

Mose

Der udover findes der en mose, som er omfattet af Husdyrbruglovens kategori 3 er og som findes ca. 487 m vest for anlægget. Mosen modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, en øget deposition på 0,2 kg N/ha i forbindelse med udvidelsen i forhold til nudriften og en øget deposition på 0,5 i forhold til 8 årdrift og en samlet deposition på 1,1 kg N/ha/år. Se tabel 1. Da mosen modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at mosens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁸ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge Husdyrbruglovens⁹ § 33 skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 3: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 årsdrift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Eng	187 m S	0,3	0,8	1,7
Sø N	369 m N	0,2	0,6	1,4
Sø Ø	278 m SØ	0,3	0,8	2,4

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

Eng

Det nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområde, som ikke er kategoriseret natur, er en eng, som findes ca. 187 m syd for det nærmeste staldafsnit. Der udover findes der en del småsøer indenfor 1000 m fra Hovslundvej 34. Der er beregnet deposition til de nærmeste områder, som viser en meget begrænset merdeposition på maksimalt 0,3 kg N/ha/år i forhold til nudrift og maksimalt 0,8 kg N/ha/år i forhold til driften for 8 år tilbage. Jævnfør et DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur er ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år.

Det er på den baggrund vurderet at merdeposition som følge af projektet ikke vil ændre engens eller søernes naturtilstand.

Der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

⁸ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

⁹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – LBK nr. 520 af 01/05/2019

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen¹⁰ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge Habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

Tabel 3: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
<i>Pamhule Skov og Stevning Dam</i>	4,2 km

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde nr. 81 og fuglebeskyttelsesområde nr. 59. Natura 2000-området findes ca. 8.8 km sydøst for anlægget. Se tabel 3.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag

Da der ingen deposition er til Natura 2000 området er det vurderet at det ansøgte projekt ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget.

¹⁰ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 926 af 27/06/2016

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag f.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

Ifølge Danmarks indberetning til EU¹¹ er bilag IV-padderne, som har naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune, præget af tilbagegang, og bevaringsstatus er generelt vurderet som ugunstig eller usikker. Undtagelser herfra er dog bestandene af spidssnudet frø i den vestlige del af kommunen samt bestanden af stor vandsalamander i den østlige del af kommunen, som vurderes at have gunstig bevaringsstatus. Forurening af søer udgør en trussel mod alle de nævnte arter, ligesom pesticider og næringsstoffer truer flere arter.

I området omkring anlægget findes der mange naturlige mindre søer og der er registreret løvfrøer adskillige steder, særligt i søer nær Rode Skov øst for ejendommen.

Ingen af søerne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak større end 1 kg N/ha/år eller en totaldeposition større end 2,8 kg N/ha/år og det er i afsnittet om § 3 natur vurderet at de nærmeste vandhuller ikke vil ændre naturtilstand som følge af det ansøgte projekt. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Andre bilag IV-arter

Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæbelens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Da projektet ikke indebærer ændring på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt, som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

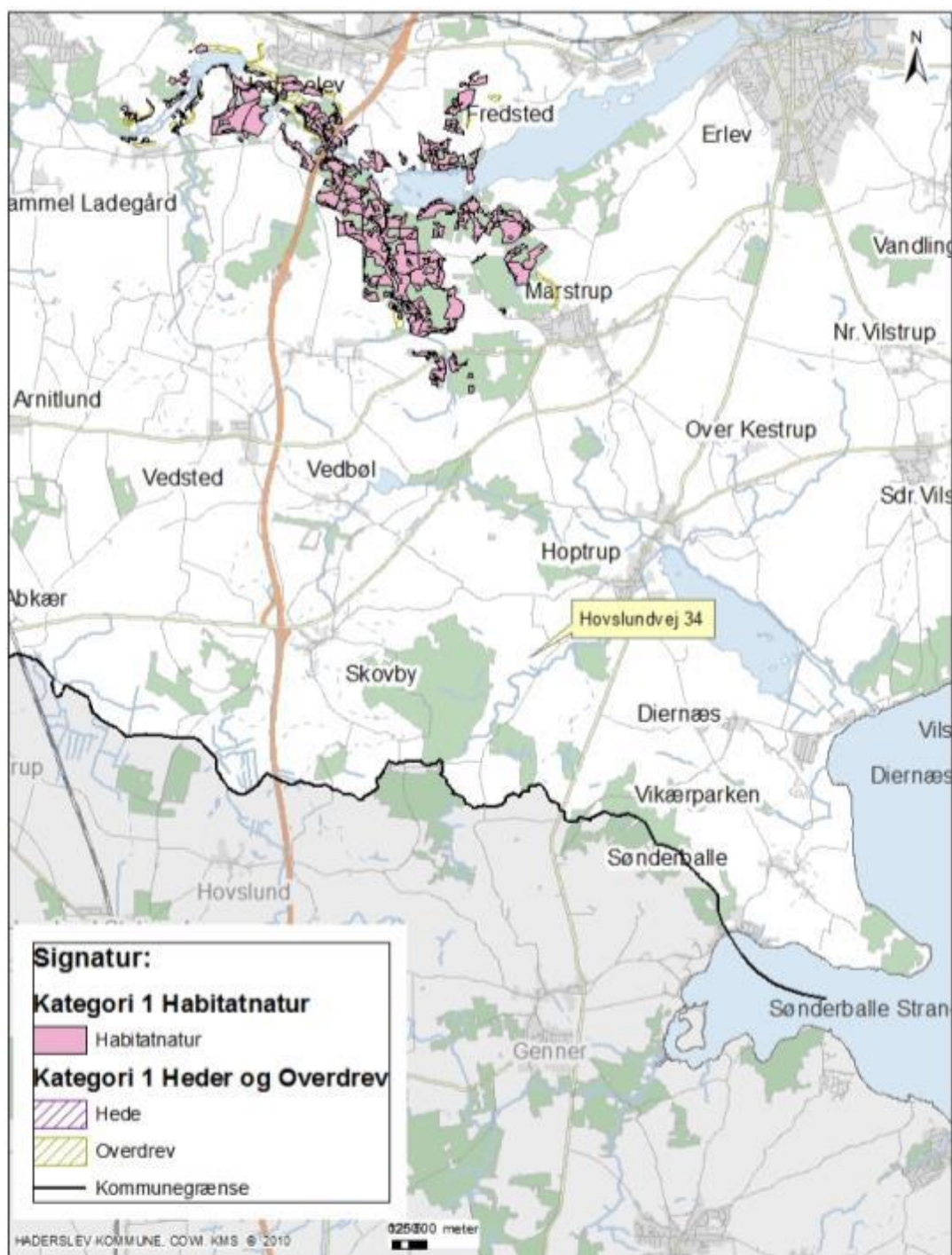
¹¹ EIONET, European Centre on Biological Diversity - [Speciesreport](#)

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Bilag a - Kort over kategori 1 natur ved anlæg

Kort over kategori 1 natur ved anlæg

Nærmeste er habitatnaturtyper indenfor
Pamhule Skov og Stevning Dam

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skelstregninger. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

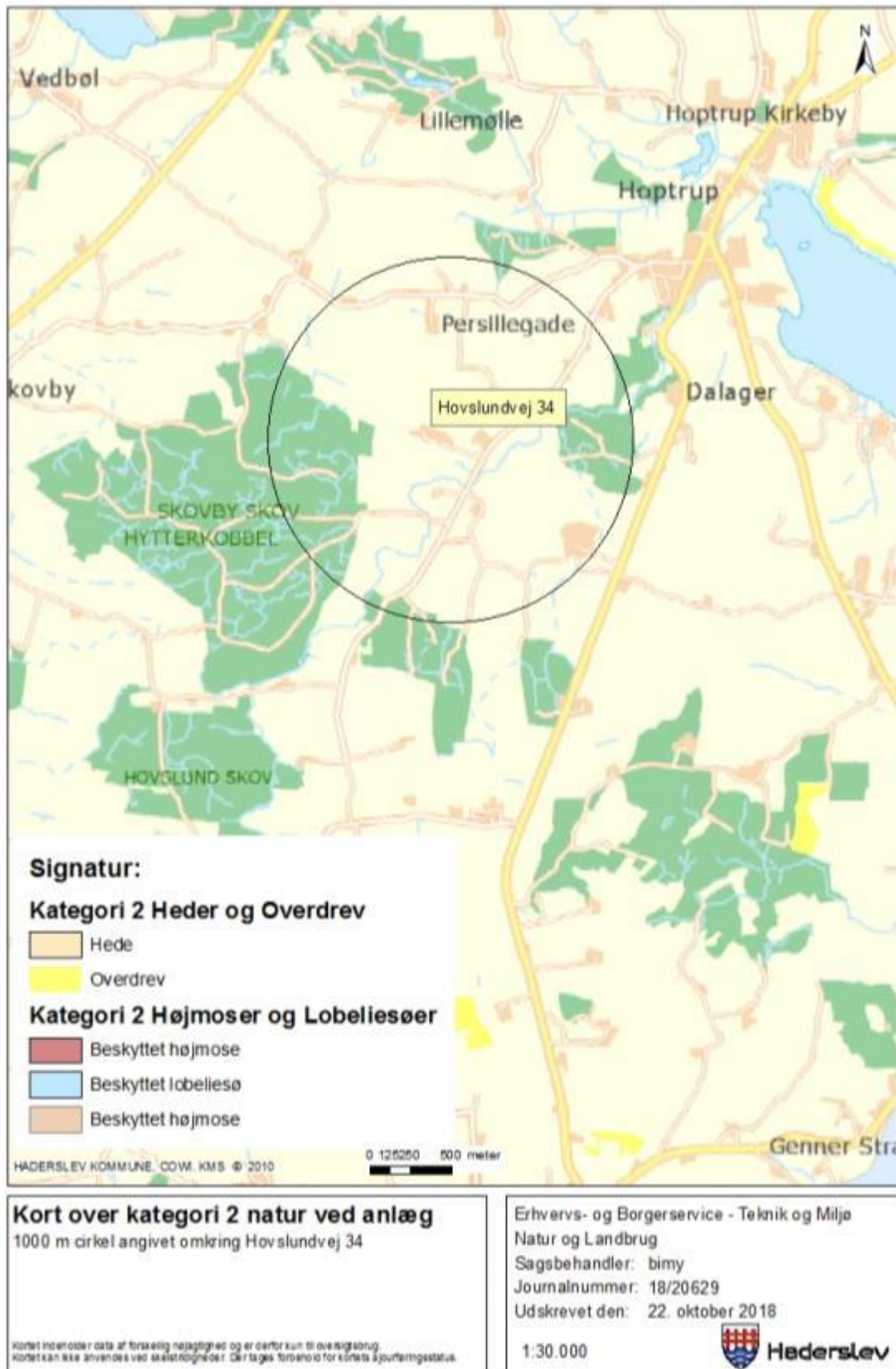
Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug
Sagsbehandler: bimy
Journalnummer: 18/20629
Udskrevet den: 22. oktober 2018

1.74.458

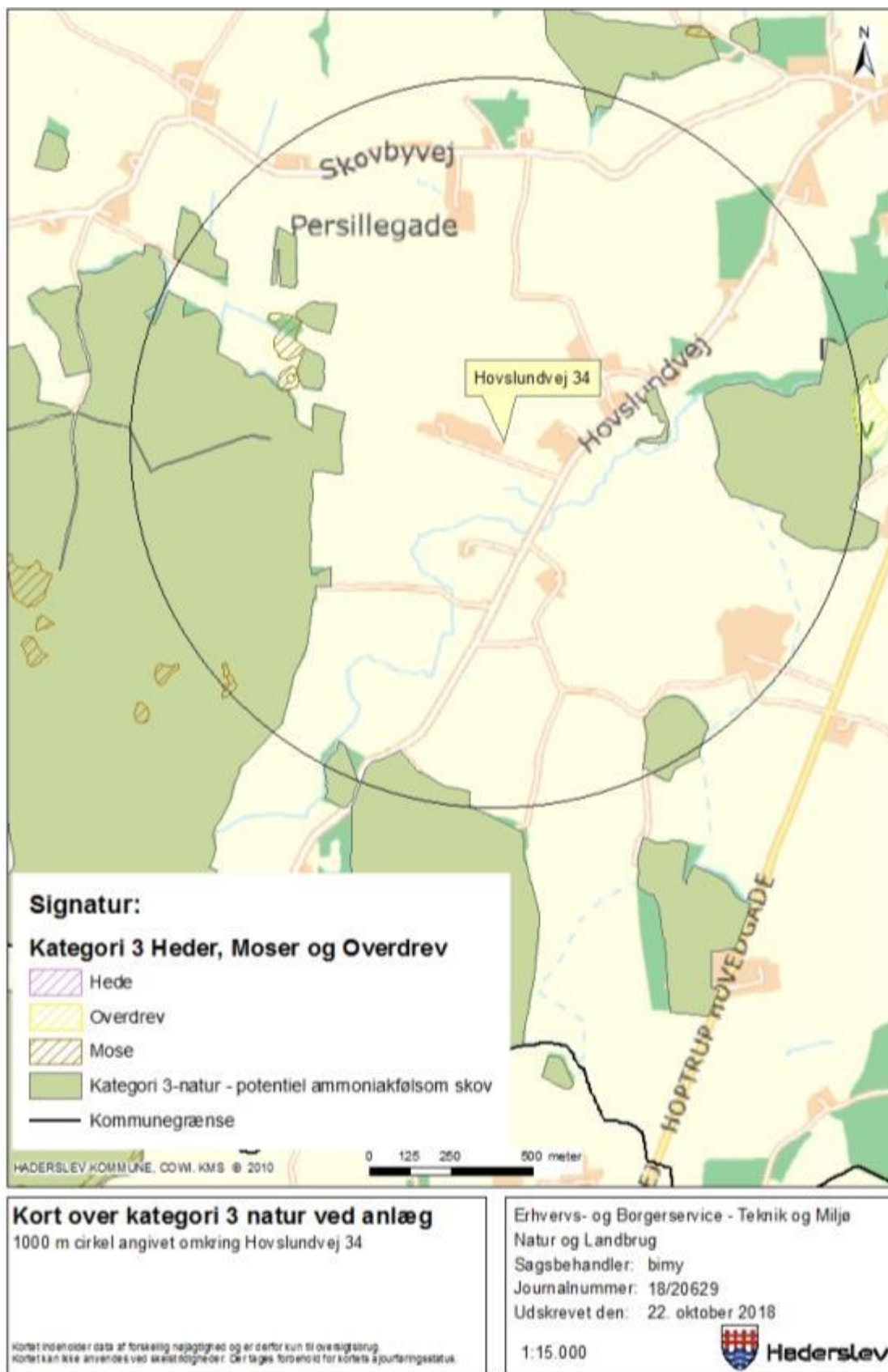

Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

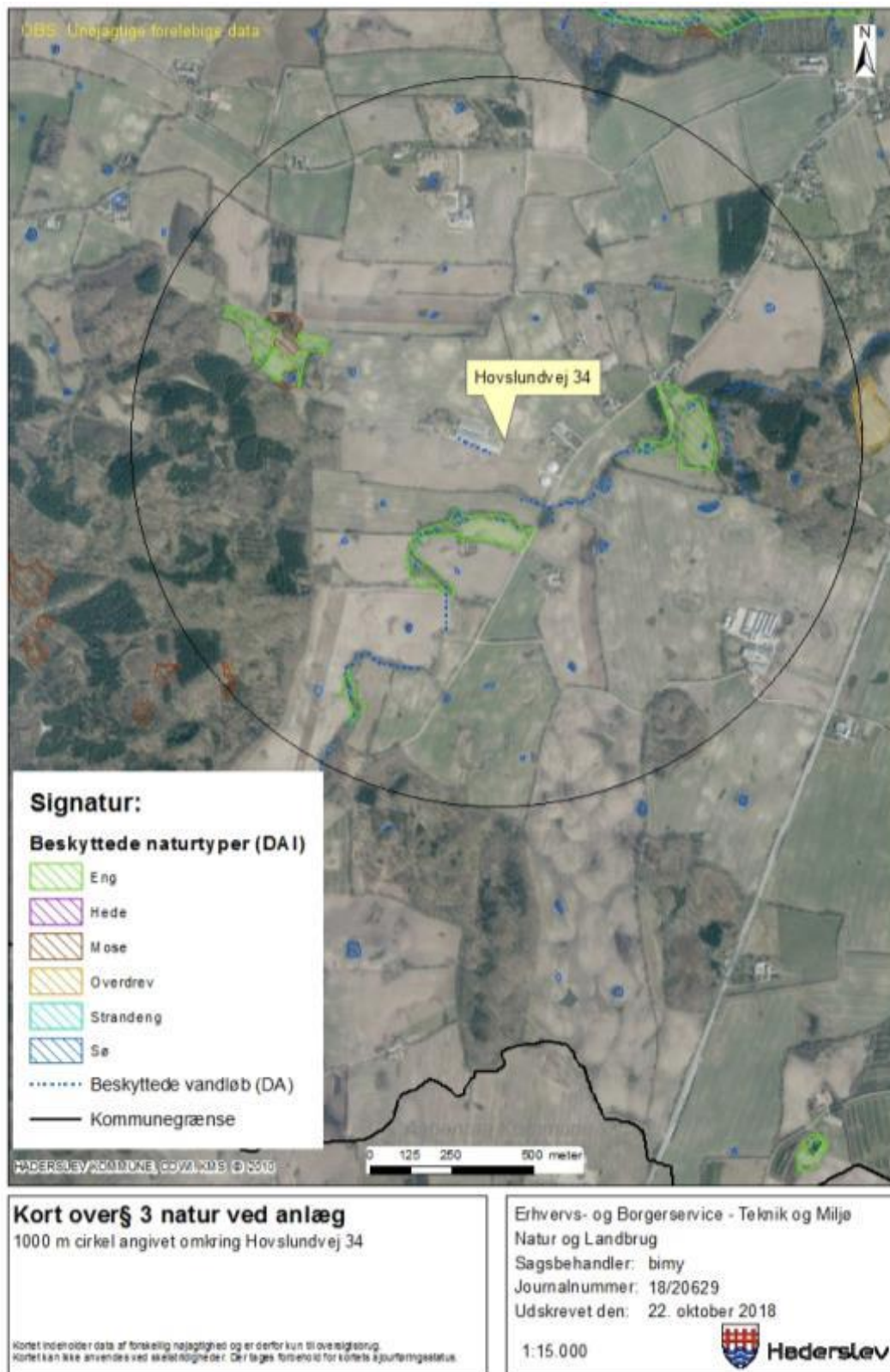

Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

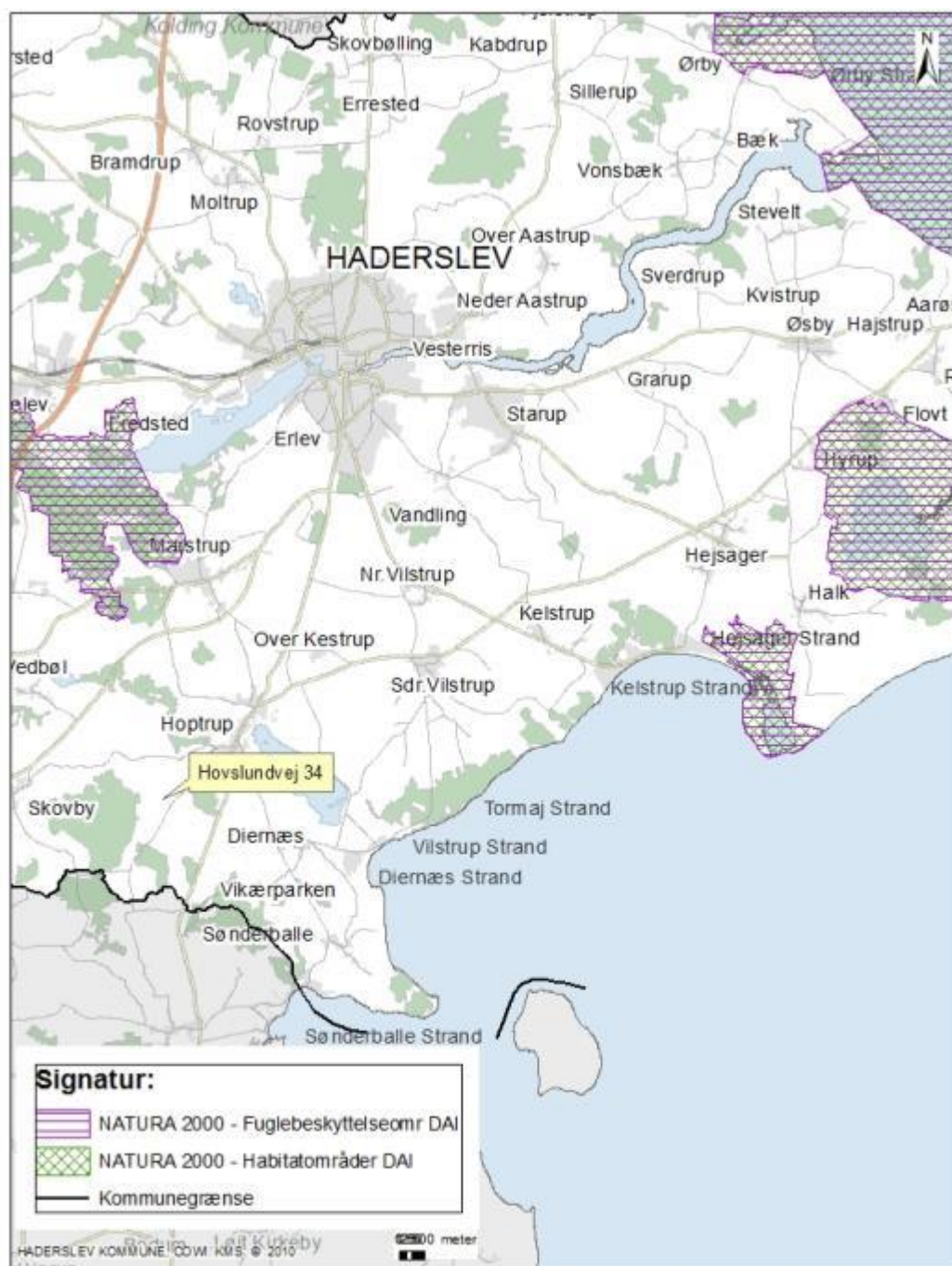

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg

Bilag e - Kort over Natura 2000

Kort over nærmeste Natura 2000 områder

Nærmeste er Pamhule Skov og Stevning Dam nord for anlæg

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skæleforholdene. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug

Sagsbehandler: bimy

Journalnummer: 18/20629

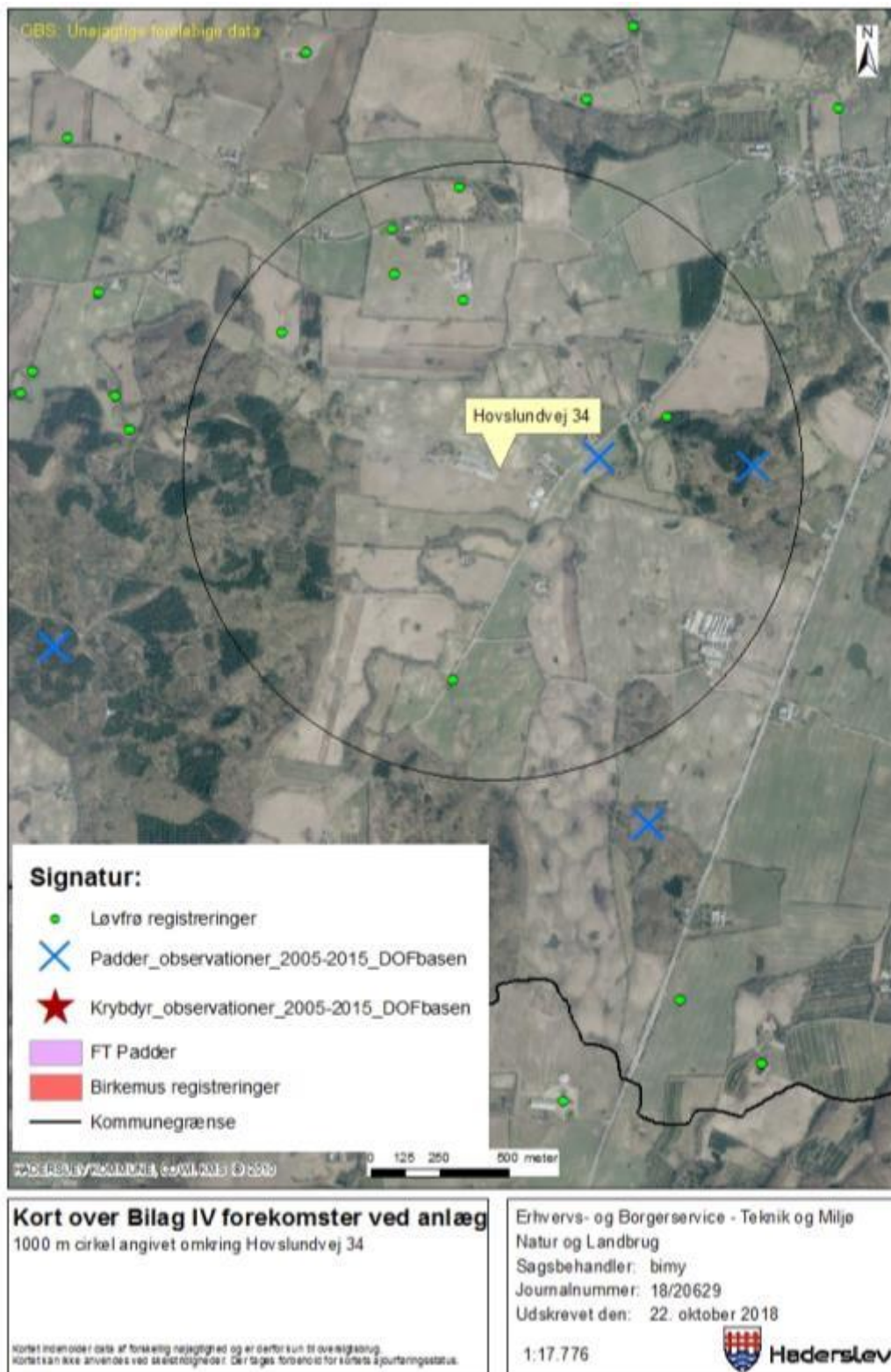
Udskrevet den: 22. oktober 2018

1:109.690

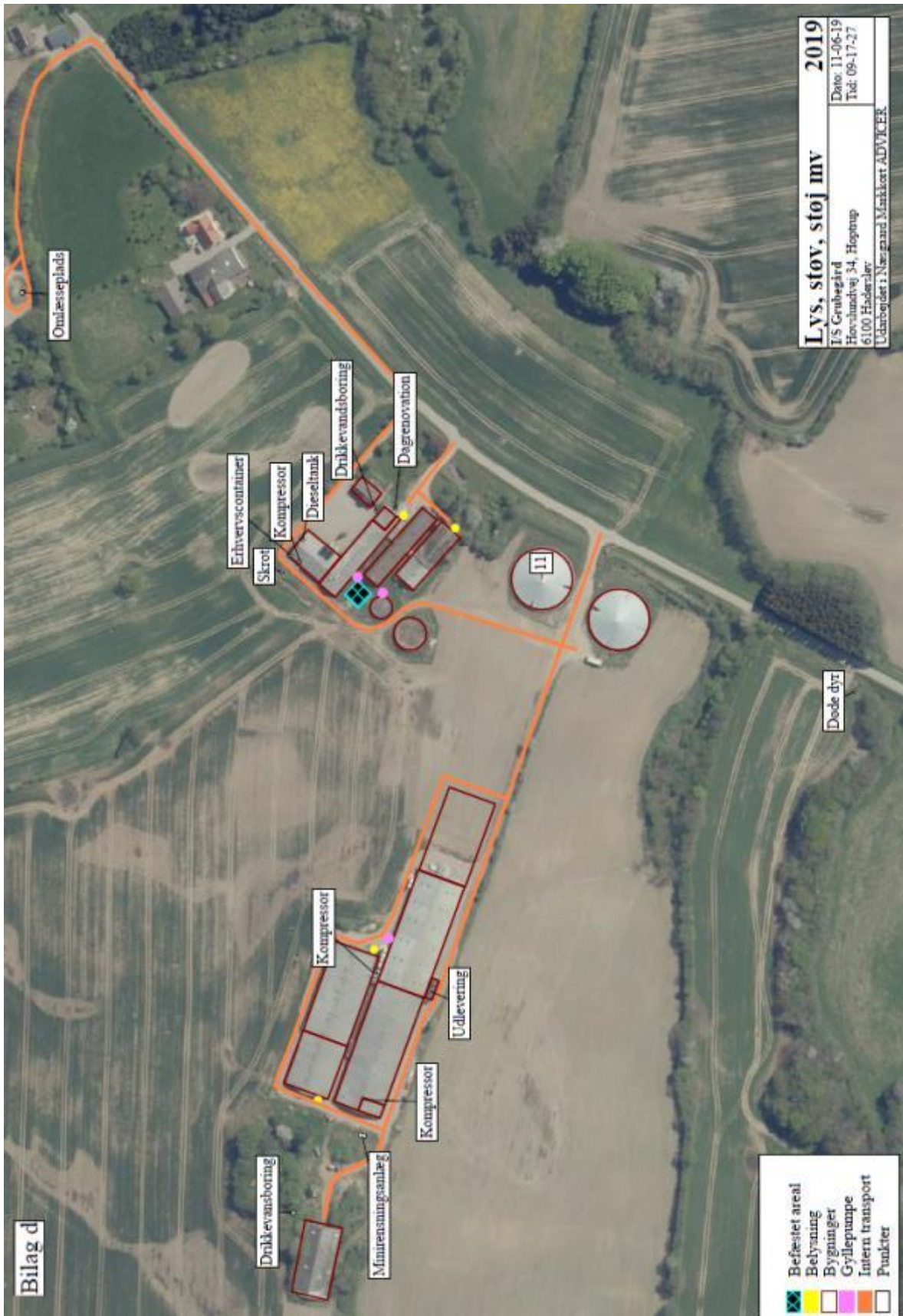
Haderslev

Bilag f - Kort over Bilag IV forekomster ved anlæg

Bilag 7: Punktkilder

Bilag 8: Kapacitetsberegning

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

SLF

For

I/S Grubegård
Hovslundvej 34
6100 Haderslev
Tlf

Af

Birgitte Madsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder	5000
2 Gyllebeholder	5000
3 Gyllebeholder	1083
4 Gyllebeholder	347
5	
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	11430

Planlagt produktion

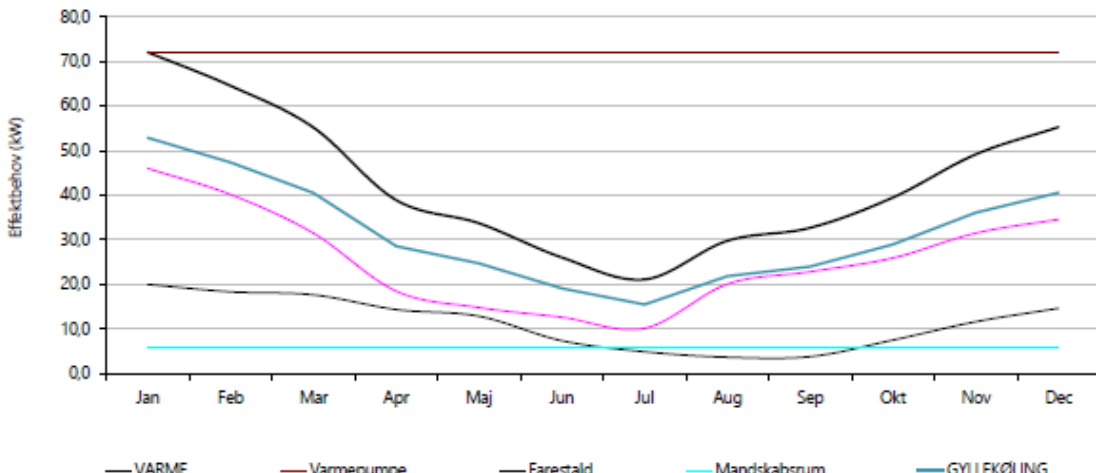
Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
			Dybstrøelse	Gylle
1 Søer, løbe/dr	550	4,67		2568,5
2 Søer, fare	550	1,68		924
3 Grise	17000	0,132		2244
4 Svin/polter	9600	0,53		5088
5				0
6				0
7				0
8				0
9				0
10				0
Dyrehold til dybstrøelse				
1			0	
2			0	
3			0	
4			0	
5			0	
Tilførsel af vand				
	Enheder	Normproduktion ton/år		
1 Vask af maskiner	1	10		10
2				0
3				0
4				0
5				0

Opbevaringskapacitet

		Dybstrøelse	Gylle
Samlet tilledning til lagre	ton/år	0	10834,5
Produktion pr. måned	ton	0	902,875
Opbevaringskapacitet	måneder	#DIVISION/0!	12,7

Bilag 9: Beregningsark gyllekøling

Jacob Schmidt Hovslundvej 34 6100 Haderslev			
Beregnings ID (oplyses ved kontakt med Klimadan A/S):		T11841	
<i>Bemærk at nedenstående beregninger er Klimadans ejendom og ikke må udleveres til tredjemand uden forudgående aftale med Klimadan A/S.</i>			
Miljø			
Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiliste 05.02.2018 omkring køling af gylle i svinestalde. Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegning.			
Etablering af gyllekøling med træk og slip i alt.		1.768 m ²	
Etablering af gyllekøling med linespil i alt.		0 m ²	
Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet eventuelt med heatdump af varme for at opnå den forventede reduktion i ammoniakfordampningen samt sænkning af lugtemission.			
Gennemsnitlig køleeffekt i gyllekummen.		29,9 W/m ²	
Forventet reduktion i ammoniakfordampningen (træk og slip).		12,9 %	
Forventet reduktion i ammoniakfordampningen (linespil).		0,0 %	
Gennemsnitlig forventet reduktion i ammoniakfordampningen/ammoniakreduktion.		12,9 %	
Forventet lugtreduktion.		6,8 %	
Energi			
		Effektbehov	Energibehov
Smågrisestald, delvist spaltegulv.	-	46,0 kW.	215.500 kWh.
Farestald	-	20,0 kW.	115.000 kWh.
Mandskabsrum	-	6,0 kW.	17.266 kWh.
Samlet behov.	-	72,0 kW.	347.766 kWh.
Bemærk at ovenstående beregninger er vejledende og er udført på baggrund af oplysninger fra kunden og erfaringstal fra Klimadan.			
			
26-07-2018 Dato		Søren Jensen Kontaktperson - Klimadan A/S	

Bilag 10: Ansøgers BAT-redegørelse

Bedst tilgængelige teknologi (BAT) for svin

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument).

Vurderinger for anvendelsen af BAT på husdyrbruget skal således ske i forhold til følgende aspekter:

- 1) **Godt landmandskab/ Management**
- 2) **Egenkontrol**
- 3) **Fodringsstrategier**
- 4) **Staldsystemer og staldteknologier**
- 5) **Forbrug af vand og energi**
- 6) **Opbevaring og behandling af husdyrgødning**
- 7) **Udbringning af husdyrgødning**
- 8) **Fravalg af BAT**

Ad 1) Godt landmandskab/Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Ejer står for daglig drift.
- I bedriftens Årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små-reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Ved gyllekørsel sker det i henhold til godt landmandskab.
- Eventuelle ansatte får udarbejdet et uddannelses- og træningsprogram.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Ad 2) Egenkontrol

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal. Derudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder (på beholder uden fast overdækning).
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt.

- Autoriseret el-installatør laver årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der vaskes stalde inklusive ventilatorer efter hvert hold smågrise og slagtesvin.
- Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor egenkontrol.

Ad 3) Fodringsstrategier

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

- Der anvendes færdigfoder indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold der er almindeligt for en besætning af denne type, hvor der er fokus på foderudnyttelse.
- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Ejendommen har tidligere haft vilkår om at anvende 10g benzoesyre i søernes foder. Ved MGK i 2014 valgte man dog at opfylde kravet til BAT, ved at erstatte benzoesyre med teltoverdækninger samt etablere nye stier med 50 % fast gulv.

Ud fra ovenstående vurderes det at fodringen lever op til BAT

Ad 4) Staldsystemer og staldteknologier

Løbeafdeling

Individuel opstaldning m. delvist spaltegulv

(Dette staldsystem bliver lovkrav i alle løbeafdelinger fra og med d. 01.01. 2013. Søerne må opstaldes i enkeltdyrsbokse i de første 4 uger efter løbning og skal have min. 90 cm fast gulv fra krybbens bagkant)

Dette staldsystem er dyrevelfærdsmæssigt at foretrække, idet søerne har hver deres sengebås, hvor de kan spise og slappe af i fred for dominerende søer (dette mindsker risikoen for at soen aborterer). Delvist spaltegulv minimerer desuden ammoniakfordampningen i stalden.

Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm på det fast gulv og søerne får dermed rodemateriale, som ikke øjeblikkeligt forsvinder ned mellem spalterne.

Drægtighedsafdeling

Løsgående, delvist spaltegulv

Fordelen ved løsgående søer på delvist spaltegulv er muligheden for at tildele halm på det faste gulv, der medvirker til et tørt miljø, og endvidere give beskæftigelse til søerne. Desuden vil et delvist spaltegulv medvirke til at man kan sænke temperaturen i stalden, hvilket vil sænke ammoniakkoncentrationen i stalden og dermed give et bedre arbejdsmiljø.

Til slut giver delvist spaltegulv en reduktion i ammoniakfordampningen fra gyllens overflade, som har en positiv indvirkning på den omgivende natur.

Fareafdelingen

Faresti med delvist spaltegulv.

Denne staldtype lever op til BAT jævnfør Gr.nr.: 106.02-51. Fordelene er ved delvist spaltegulv er at pattegrisenes velfærd tilgodeses, idet fast gulv er mere skånsomt sammenlignet med fuldspaltegulv. Endvidere giver delvist spaltegulv mulighed for anvendelse af strøelse, hvilket ikke er muligt ved fuldspaltegulv. Farestien har herved et tørt miljø for pattegrisene, hvorved der kan opretholdes et lavt smittepres i farestien.

Til slut har delvist spaltegulv den fordel at ammoniakfordampningen reduceres.

Smågrisestald

To-klimastald med delvist spaltegulv

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.03-52. Fordelene ved systemet er at temperaturen i to-klimastalden kan sænkes 4-6 grader, sammenlignet med en almindelig stald, og dermed opnås en lavere ammoniakkoncentration og der spares energi til opvarmning. Desuden giver den lavere temperatur i stalden et bedre arbejdsmiljø.

Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm i stiens lejeareal der vil medvirke til et tørt miljø, og give beskæftigelse til smågrisene.

Slagtesvinestald og poltestald

Delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.04-52. Dette staldsystem er godt for dyrevelfærden, idet det er muligt at tildele halm i lejearealet, som medvirker til et tørt miljø og endvidere giver beskæftigelse til grisene i form af rodemateriale.

Desuden kan temperaturen i stalden sænkes, hvilket mindsker ammoniakfordampningen og giver et bedre arbejdsmiljø.

Der er temperaturstyret ventilation i staldene, som er tilkoblet et alarmsystem, som ringer op i tilfælde af strømsvigt eller anden forstyrrelse.

Af hensyn til dyrevelfærd er der installeret overbrusningsanlæg for på den måde at sikre, at grise har mulighed for afkøling i varme perioder. God drift og styring af overbrusning af gødearealer medvirker til at kontrollere dyrenes gødeadfærd og dermed medvirke til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres. Endvidere har overbrusningsanlægget en reducerende effekt på mængden af støv i stalden. Overbrusning sker automatisk. Det er temperaturstyret.

Som følge af ovenstående vurderes det at produktionen lever op til BAT.

Ad 5) Forbrug af vand og energi

Vand

- Der anvendes drikkenipler placeret i drikkekopper eller drikkekar.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene iblødsættes et døgn før de vaskes med højtryksrenser med koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrenser, drikkenipler over trug).

Energi

- Lyset i staldene er tændt efter behov og lyset halveres eller slukkes, når stalden forlades.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Ventilationen rengøres 2 gange årligt for derved at sikre effektiv drift med mindst mulig friktion.
- Ved ny stald installeres undertryksventilation, som er det mest strømbesparende mekaniske ventilationssystem.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Ad 6) Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Opbevaring af flydende gødning

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gyllen kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Følgende procedure følges ved opbevaring af gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Gyllebeholderen kontrolleres ved 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, for at identificere eventuelle utætheder i beholderens bund og vægge.
- Gyllebeholderen har ingen spjæld, så gyllen pumpes derfor op under tilsyn.
- Beholderen er overdækket med et naturligt flydelag eller med fast overdækning.
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.
- Senest 14 dage efter udbringning af gylle genetableres flydelaget på gyllebeholderen, hvis der ikke er fast overdækning.

- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til gældende krav.

Det vurderes, at ansøger opfylder BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Ad 7) Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse gødningsmængden til arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer. Aktiviteterne på ejendommen anvender BAT, da:

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de gældende regler, og foregår i videst mulige omfang efter godt landmandskab, dvs. ingen udbringning i weekender og helligdage.

Ad 8) Fravalg af BAT

Idet BAT er overholdt ved brug af de valgte staldsystemer samt overdækning af to gyllebeholdere, redegøres der ikke yderligere for fravalg af BAT.

På baggrund af overstående vurderes det samlet set, at ansøger benytter sig af BAT.

Det skal nævnes, at der anvendes gyllekøling på ejendommen. Formålet er at reducere lugt. Gyllekølingen er ikke et krav til overholdelse af BAT på denne ejendom.

Bilag 11: Nabo bemærkninger i forannonceringen

Mail afsendt fra Haderslev Kommune til ansøger d. 6. juni 2019:

Kære Brigitte Madsen og Hans og Jacob Smidt

I forlængelse af telefonsamtale...:

Ved udløb i dag af forannonceringen af miljøansøgningen er der indkommet bemærkninger fra to naboer i henholdsvis Hovslundvej 28 og Hovslundvej 30.

Formålet med denne annoncering af modtagelsen af ansøgningen er at inddrage offentligheden på så tidligt et tidspunkt som muligt. Herved får alle mulighed for at komme med bemærkninger eller spørgsmål til hvilke forhold, der ønskes behandlet ved udarbejdelsen af miljøgodkendelsen.

På baggrund af de indkomne bemærkninger fra naboer anmoder Haderslev Kommune hermed om jeres overvejelser og forslag til eventuelle tilpasninger af projektet.

Opsummeret bemærker og foreslår naboerne:

- Punkt 1: Etablering af en omladningsplads således støjgener i forbindelse med omladning af dyr på offentlig vej reduceres.
- Punkt 2: Etablering af markvej således støj-, rystelser og støvgener i forbindelse med transport med gyllevogn ad grusvejen forbi nr. 28 undgås.
- Punkt 3: Gener fra støj og rystelser i forbindelse med transport ad offentlig vej forbi Hovslundvej nr. 24-30.
- Punkt 4: Etablering af læhegn, beplantning imod nord og nord-øst med henblik på at reducere gener i form af genskin og lys fra staldanlægget.

Begge bemærkninger fra naboer ses på næste side:

Haderslev Kommune

Hoptrup d. 5. juni 2019

Bemærkninger til Ansøgning om miljøgodkendelse for husdyrbruget Hovslundvej 34, 6100 Haderslev – offentliggjort 22.maj 2019

Som nabo er undertegnede indenfor konsekvenszonen og bor i kort geneafstand fra husdyrbruget på nr. 34. Vi har derfor et væsentligt behov for at kommentere den ansøgte miljøgodkendelse, og dermed påvirke kommunens udkast til miljøgodkendelse.

Det skal bemærkes, at vi har diskuteret vores ønsker og bemærkninger med ejerne af Hovslundvej 34, og vi tydeligt mærker deres vilje til at finde løsninger så vi og andre naboer belastes mindst muligt af deres virksomhed.

Vi ønsker, at følgende forhold indgår i en evt. miljøgodkendelse:

1. Den ønskede tilladelse til at placere endnu en staldbygning i forlængelse af eksisterende stalde, understreger behovet for, at der rundt om det samlede staldbyggeri plantes skærmende læhegn, især mod nord/øst. Områdets naturværdi er allerede i dag reduceret af de lyse staldbygninger og lyset fra dem..

2. Vi ønsker at grusvejen forbi vores ejendom Hovslundvej 28 ikke benyttes ved udkørsel af gylle. Vi er stærkt generet af den meget tunge trafik af traktorer med gyllevogne som ryster huset mærkbart når de kører forbi. Samtidig generes vi urimeligt af støj og støv de dage, hvor grusvejen bliver brugt til gylleudkørsel.

For at reducere generne foreslår vi, at der etableres en (mark)vej sydvestligt for grusvejen, der kan benyttes ved udkørsel af gylle.

3. Udvidelsen af produktionskapaciteten vil øge den allerede væsentlige transportstøj fra nr. 34.

Der bør derfor anlægges en anden omlæsningsplads til borttransport af solgte dyr.

Den nuværende (næsten daglige) omlæsning fra traktorvogne til lastvogne foregår på offentligt vejstykke tæt på vores ejendom. Foruden at det blokerer indkørslen til en del af vores grund så præger støjen fra omlæsningen området flere gange om ugen. Støjen blev væsentligt øget efter udvidelsen af Grubegaard (Hovslundvej 34) i 2014. Gene kan undgås ved at anlægge en ny omlæsningsplads på et egnet sted på matriklerne tilhørende nr. 34.

4. Vi er allerede belastet af algevækst på mure, tage mv og vi frygter, at en udvidelse af Hovslundvej 34 og dermed forøget udledning af ammoniak vil øge belastningen. Vi har et stort ønske om, at ammoniakudledningen fra Hovslundvej 34 bliver undersøgt og der bliver sikret, at en evt. udvidelse af virksomheden ikke øger ammoniakudledningen til omgivelserne.

Vi ønsker ikke at blokere for en industriel udvikling af Hovslundvej 28, men håber at kommunen i dette konkrete tilfælde og generelt har skarpt fokus på, at miljøgodkendelser gives, så naboer og miljø ikke belastes unødigt.

Med venlig hilsen

Hanne og Erik Henningsen

Hovslundvej 28

6100 Haderslev

Haderslev Kommune, Att. Landbrugssager
Teknik og Miljø
Simmerstedvej 1A, 1. sal,
6100 Haderslev

Hoptrup 4/6-2019

**Bemærkninger til Ansøgning om miljøgodkendelse for
husdyrbruget Hovslundvej 34, 6100 Haderslev – offentliggjort 22.maj 2019**

Undertegnede bor som nabo indenfor konsekvenszonen i kort afstand fra husdyrbruget på nr. 34. Det samlede gene-tryk med støj i området er siden nybyggeriet i 2014 steget væsentligt, og vi har derfor nu behov for at kommentere den ansøgte miljøgodkendelse, og dermed påvirke kommunens udkast til Miljøgodkendelse.

1. Miljøgodkendelsen bør indeholde en ny håndtering af den væsentligt generende transportstøj fra nr. 34, idet der nu bør anlægges en egnet omlæsningsplads på egen jord til borttransport af solgte dyr.

Den nuværende omlæsning fra traktorvogne til lastvogne foregår efter kørsel mellem 4 beboelsesejendomme og efterfølgende omlæsning til lastvogne på et offentligt vejstykke. Støjen herfra præger området i 2-4 timer 3-4 dage om ugen. Støjen blev væsentligt øget efter udvidelsen i 2014, og hele denne gene kan undgås ved at anlægge en ny omlæsningsplads på et egnet sted på matriklerne tilhørende nr. 34.

2. Gylleudkørsel foretages af maskinstation, der anvender stadig større og tungere traktorer og gyllevogne. Ved kørsel på offentlige vejstykker forbi Hovslundvej 24-30 i kort afstand fra boliger, rystes huse, og støjen forringer muligheden for normalt ophold i boligerne.

Naboerne til ansøger foreslår derfor, at ansøger undersøger muligheden for befæstelse og anvendelse af tidligere anvendt markvej fra ejendommens nuværende grusveje og videre mod vest/nordvest, hvorved de fleste af ansøgerens marker kan nås uden at passere tæt på boligejendomme.

3. Den nuværende miljøbelastning af området med lugt og næringsstoffer er tydelig, men opleves som velkontrolleret. Kun gyllebeholder (GB3) giver lejlighedsvis anledning til større gene. Undertegnede anmoder derfor blot om at kommunen fremadrettet følger op på at BAT-principperne anvendes i yderligere omfang, hvis husdyrbrugets miljøbelastning øges og teknologien muliggør forbedringer.

I henhold til kommunens opslag anmodes om at udkast til Miljøgodkendelse tilsendes til undertegnede på mail: johannes.mortensen.dk@gmail.com

Med venlig hilsen

Noomi og Johannes Mortensen
Hovslundvej 30
6100 Haderslev

Bilag 12: Ansøgers Miljøkonsekvensrapport

Ansøgers Miljøkonsekvensrapport er medsendt sammen med udkast til godkendelse.

Rapporten skal påvise, beskrive og vurdere det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) Befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) Materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) Samspillet mellem eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

De ovenstående punkter 1-6 inddrages hvor det er relevant i arbejdsgangene beskrevet under overskrifterne i miljøkonsekvensrapporten.

Bilag 13: Videreførelse af vilkår om læhegn

Figur 1. Kortet viser med gult hvor der skal etableres/forstærkes beplantning/hegn.

✓ Til opslagstavlen/ Husk din miljøledelse

■ Miljøpolitik

Bedrift/adresse:

✉ I/S Grubegård, Hovslundvej 34, 6100 Haderslev

Dette er den overordnede miljøpolitik for bedriften

- ✓ Vi opfylder alle lovkrav og sikkerhedsforskrifter på miljøområdet.
- ✓ Vi reviderer politikker og mål en gang årligt.
- ✓ Vi vedligeholder et miljøledelsessystem, som til en hver tid modsvarer de krav, der stilles i branchen.
- ✓ Vi sikrer, at medarbejdere er informeret omkring vor miljøpræstationer.
- ✓ Vi vil reducere miljøbelastningen ved aktiviteter under hensyntagen til tekniske, økonomiske og forretningsmæssige rammer.
- ✓ Vi ønsker løbende at reducere miljøbelastningen fra landbruget.

Gem alle registreringer i mindst 5 år. De skal forevises ved miljøtilsyn!

Spar ressourcer, spar penge, Spar miljøet

✓ Til opslagstavlen/ Husk din miljøledelse

Mini Miljøledelsessystem 2019

ARSTAL *

INFORMER DINE KOLLEGAER

I år har jeg valgt at gøre en indsats for:
(f.eks. at nedbringe strømforbruget)

 energi/forbruget og foderforbruget

Mit mål er at:

(f.eks. at nedbringe strømforbruget med x pct.)

 Bevare energi/forbruget og foderforbruget på et lavt niveau

Hvad jeg vil gøre for at nå målet:

(f.eks. at udskifte lysarmaturer til LED)

 Slukke lyset og holde ventilationen ren. Holde fokus på foderforbrug.

Hvad er status inden start

(f.eks. at nuværende strømforbrug er xxx/år)

 Sideløbende er af nyere dato, så energi/forbruget er generelt lavt.

I en opfølgingsrapport er der generelt fokus på foderforbruget, for at

beregne avlensens foderudnyttelse

Hvad er status efter indsats

(f.eks. at strømforbrug er xxx/år efter ændring)

 Max 600.000 kwh indl. forbrug til gylkekøling

Effekt af indsatsen (årligt)

(f.eks. at ændringen har nedbragt strømforbrug med xxx pct.)

 Det vurderes ikke være muligt at reducere energi/forbruget.

Foderudnyttelsen forbedres løbende gennem avlen.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

§ 42. IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i stk. 2.

Stk. 2. Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,

2) fastsætte miljømål,

3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,

4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og

5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Stk. 3. De i stk. 2, nr. 1-5, nævnte krav skal kunne dokumenteres enten i form af opbevaring af dokumenter eller ved anden dokumentation, herunder f.eks. i digital form.

Eksempler på steder, hvor du kan spare:

Råvarer: Foder, Rengøringsmidler, Andre hjælpestoffer, Effektivitet, Sprøjtemidler

Vand: Drikkevandsspild, Vaskevand, Rengøring af malkeanlæg.

Affald: Nedbringe mængden, Sortering, Genanvendelse.

Energ: Lys, Ventilation Varmelamper, Mælkeanlæg og mælkekøling, Fyring, Varmekilde, Isolering Varmefordeling, Genvinding, Brændstof, Dæktype, Reduceret kørsel, Udskiftning af materiel.

Spar ressourcer, spar penge, Spar miljøet

Gem alle registreringer i mindst 5 år. De skal forevises ved miljøtilsyn!

